

Opinnäytetyö (AMK)

Fysioterapeuttikoulutus

2017

Anna Saarto & Nelli Suominen

OVATKO FYSIOTERAPEUTTI- OPISKELIJAT VALMIINA YRITTÄJYYTEEN?

OPINNÄYTETYÖ (AMK) | TIIVISTELMÄ

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU

Fysioterapeuttikoulutus

2017 | 36

Anna Saarto & Nelli Suominen

OVATKO FYSIOTERAPEUTTIOPISKELIJAT VALMIINA YRITTÄJYYTEEN?

Muun työelämän tavoin fysioterapia-ala on murrosvaiheessa esimerkiksi väestön ja toimintaympäristön muutoksista johtuen. Työelämässä esiintyy alasta riippumatta muutoksia työn itseohjautuvuuden suhteen, eikä työn määrittäminen työaikojen tai fyysisen työpaikan kautta ole enää kustannustehokasta. Keskiöön nousevat itse toiminta, aikaansaadut asiat sekä verkostot. Noin 80% fysioterapiapalveluista tuotetaan yksityissektorilla. Lisääntynyt yksityistäminen vaatii ammatin ydintehtävien osaamisen lisäksi erilaisten metataitojen kehittymistä ja vaikuttaa uudella tavalla työn hallitsemiseen.

Tämä opinnäytetyö tutkii delfi-menetelmää soveltuvin osin käyttäen, millaista valmistuvat fysioterapeuttiopiskelijat kokevat yrittäjyyden olevan, miten he mahdollistaisivat työhyvinvoinnista huolehtimisen yrittäjinä ja miten nämä näkemykset kohtaavat Turun seudun fysioterapeuttiryrittäjien tarjoamaan todellisuuteen. Tutkimukseen osallistui kahdeksan valmistuvaa fysioterapeuttiopiskelijää ja 16 fysioterapiayrittäjää.

Opiskelijoilta kerätystä aineistosta nousee esille runsaasti ajanhallintaan liittyviä keinoja työhyvinvoinnin ylläpitämiseksi. Aineisto tuo esille myös kouluttautumisen osana työhyvinvointia. Lisäkouluttautuminen on yrittäjien aineiston perusteella tärkein tekijä sekä yrityksen toiminnan monipuolistamisen, että motivaation suhteen. Työajan aikatauluttaminen omiin tarpeisiin sopivaksi sekä työn sisällöllinen muotoilu omia preferenssejä vastaaviksi nousevat aineistosta esille tärkeinä työhyvinvoinnin ylläpitämisen keinoina. Yhteisöllisyys ja asiakaskohtaamiset edistävät työssäjaksamista.

Tavoitteenamme on tuoda esille yrittäjyyden moninaisuutta ja osoittaa millaisia työelämätaitoja uudet mahdollisesti yrittäjiksi ryhtyvät fysioterapeutit tarvitsevat. On selvää, että työelämän muuttuessa myös koulutuksen on uudistuttava ja huomioitava yrittäjyyden kasvu fysioterapia-alalla.

ASIASANAT:

Työhyvinvointi, työn imu, yritystoiminta, fysioterapia, työelämävalmiudet

BACHELOR'S THESIS | ABSTRACT

TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Degree programme of Physiotherapy

2017 | 36

Anna Saarto & Nelli Suominen

ARE PHYSIOTHERAPY STUDENTS READY FOR ENTREPRENEURSHIP?

As working life in general, physiotherapy field is at a turning point due to, for example, changes in population and operational environment. Changes occur in working life, regardless of the line of business, in self-guiding, and defining a job by its' working hours or physical location is no longer cost-effective. Work performed, accomplishments and connections rise in the center of working life. About 80% of physiotherapy services are brought to the private sector. Progressive privatization demands development of new set of meta skills in addition to handling occupational core work tasks, and affects the overall work management in a new way.

This thesis studies how graduating physiotherapy students see entrepreneurship; how would they take care of well-being at work as an entrepreneur and how these views clash with reality offered by physiotherapy entrepreneurs from Turku regions. For the purposes of this study we use delfi-method when found applicable. Eight graduating physiotherapy students and 16 physiotherapy entrepreneurs participated in this study.

Research material provided by the students emphasizes time management as a means of maintaining well-being at work. Material also suggests that further education is a part of well-being. Research material provided by the entrepreneurs shows that further education is in fact the most important factor in terms of motivation and diversifying the business. Scheduling work time to fit flexibly in one's own day to day life and shaping work's content to match one's own preferences, are important means of maintaining well-being at work. Communality and client encounters enhance coping with workload.

Our thesis's goal is to disclose the diversity of entrepreneurship and to appoint what kind of generic competences the new physiotherapists, possibly set out to be entrepreneurs, need. It is clear that while the working life changes, the education is also required to reform and consider the growth of entrepreneurship in the physiotherapy field.

KEYWORDS:

Well-being at work, work engagement, business, physiotherapy, generic competences

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO	6
2 FYSIOTERAPEUTTI YRITTÄJÄNÄ	7
2.1 Yksityisten palveluiden kasvu	7
2.2 Kuntoutuspalvelut Sote-uudistuksessa	8
2.3 Työelämän keskeiset muutokset	9
2.3.1 Fysioterapia-alan muutokset	10
3 TYÖELÄMÄTAITOJEN UUDISTUMINEN	11
4 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUS	14
4.1 Kohderyhmän valinta	14
4.2 Opinnäytetyön vaiheet	15
5 TULOKSET	18
5.1 Fysioterapeuttiopiskelijoiden vastausten pohjalta muodostuneet teemat sekä tyypit	18
5.2 Fysioterapeuttiyrittäjien antama kuva fysioterapeutin ammattitehtävistä yrittäjänä toimiessa	21
6 JOHTOPÄÄTÖKSET	29
7 POHDINTA	32
7.1 Opinnäytetyön luotettavuus	34
7.2 Opinnäytetyön eettisyys	35
LÄHTEET	37

LIITTEET

Liite 1. Avoin kysymys opiskelijoille.

Liite 2. Opiskelijoiden vastaukset ja niiden analysointi.

Liite 3. Yrittäjien vastaukset kyselyyn.

KUVIOT

Kuvio 1. Aineistonkeruun toteuttaminen fysioterapeuttiopiskelijoille sekä -yrittäjille	17
Kuvio 2. Opiskelijoiden (n=8) ajatukset tekijöistä, jotka mahdollistavat fysioterapiayrittäjyyden.	18
Kuvio 3. Opiskelijoiden (n=8) ajatukset yrityksen kannattavuutta lisäävistä tekijöistä	19
Kuvio 4. Opiskelijoiden (n=8) käsitykset virtuaalisten työtilojen käytöstä fysioterapiayrittäjänä.	19
Kuvio 5. Opiskelijoiden (n=8) esille nostamat puolet voimavaroihin liittyen.	20
Kuvio 6. Opiskelijoiden (n=8) ajatuksia työn iloon vaikuttavista tekijöistä.	20
Kuvio 7. Opiskelijoiden (n=8) ajatuksia työn imuun vaikuttavista tekijöistä.	21

KAAVIOT

Kaavio 1. Toiminnan monipuolistaminen fysioterapiayrityksessä	24
Kaavio 2. Motivoivat ja voimaannuttavat tekijät työssä.	25
Kaavio 3. Ajanhallintaan vaikuttaminen.	26
Kaavio 4. Fyysiset työtilat.	27

1 JOHDANTO

Opinnäytetyömme aiheena on selvittää valmistuvien fysioterapeuttiopiskelijoiden näkemyksiä yrittäjyydestä ja kuvailla sellaisia työn muotoilun ja työhyvinvoinnin ylläpitämisen keinoja, joita he yrittäjinä uskovat käyttävänsä. Tavoitteenamme on tuoda esille yrittäjyyden moninaisuutta ja osoittaa millaisia työelämätaitoja uudet mahdollisesti yrittäjiksi ryhtyvät fysioterapeutit tarvitsevat. Selvitämme ammattiyrittäjyyden todellista luonnetta Turun seudun fysioterapeuttiyrittäjien avulla ja vertaamme opiskelijoiden näkemyksiä ammattilaisten tarjoamaan todelliseen kuvaan. Selvitämme myös missä laajuudessa yrittäjät käyttävät niitä työhyvinvoinnin keinoja, joita opiskelijat uskovat yrittäjinä olevan mahdollista toteuttaa.

Yrittäjäksi luokitellaan henkilö, joka harjoittaa omalla vastuulla, omaan laskuun taloudellista toimintaa. Yrittäjäksi lasketaan työnantajayrittäjä tai yksinäisyrittäjä, esimerkiksi ammatinharjoittaja tai freelancer. Myös osakeyhtiössä toimiva henkilö luetaan yrittäjäksi, jos tämä omistaa joko yksin tai perheensä kanssa yrityksestä vähintään puolet. (Tilastokeskus 2016.)

Kansantalouden kohentumiseksi pienten ja keskisuurten yritysten asema Suomessa on noussut tärkeäksi. Nyky-yhteiskunnassa yrittäjyys nouseekin palkkatyön rinnalle vartenotettavana työllistymisen vaihtoehtona myös terveys- ja hyvinvointialalla. Yhä useammat fysioterapeutit harjoittavat ammattiaan yksityisyrittäjinä joko perustamalla oman yrityksen tai työskentelemällä yksityisellä sektorilla toiminimellä.

Opinnäytetyössä käytetään delfi-menetelmää, sillä työelämä on murrosvaiheessa eikä tällaista käännekohtaa ole mahdollista ennustaa analyttisin keinoin (Metsämuuronen, 1998). Menetelmä on käytössä soveltuvien osien.

Opinnäytetyön taustalla toimii VALTE (Valmiina työelämään!) -hanke, jonka tavoitteena on kehittää alasta riippumattomia työelämävalmiuksia. Hankkeen päätoteuttajana toimii Turun yliopiston informaatioteknologian laitos. Turun Ammattikorkeakoulu puolestaan on yksi osatoteuttajista ja vastaa aihealueista työn ilo ja työn muotoilu. Hankkeen tuloksena luodaan yhteinen työhyvinvoinnin opintokokonaisuus tieteenalasta ja koulutusohjelmasta riippumatta, sillä työelämävalmiuksien opettaminen on aiempaa haasteellisempaa nopeasti muuttuvassa ja digitalisoituvassa yhteiskunnassa. (Turun Yliopisto, 2016; Valte-hanke 2017.)

2 FYSIOTERAPEUTTI YRITTÄJÄNÄ

Sosiaali- ja terveysalan valvontaviraston, Valviran, laillistamalla ja fysioterapeutin tutkimuksen suorittaneilla fysioterapeuteilla on ammatinharjoittamisoikeus ja oikeus toimia yrittäjänä. Fysioterapia-alan yrityksiä katsotaan palveluja tuottava, toiminimellä työskentelevä itsenäinen ammatinharjoittaja, tai muissa yhtiömuodossa toimiva yritys. Ensimmäisen ollessa kyseessä toiminta ei ole yhtiömuotoista eikä yrittäjä palkkaa työsuhteeseen terapiahenkilökuntaa eli fysioterapeutteja tai muita terveydenhuollon ammattihenkilöitä. Yritystoiminnan aloittamisesta tehdään ilmoitus sen paikkakunnan aluehallintovirastoon, jossa ammattia pääsääntöisesti harjoitetaan. Ilmoitus on tehtävä myös kaupparekisteriin sekä verottajalle. Luvanvarainen palveluntuottaja on kyseessä silloin, kun yritystoiminta on yhtiömuotoista tai yrittäjä palkkaa työsuhteeseen terapiahenkilökuntaa. Luvanvaraisen palveluntuottajan on nimenomaisesti haettava aluehallintavirastolta lupa toiminnan aloittamiseksi. (Suomen Fysioterapeutit 2017a;2017b;2017c.)

Opinnäytetyössämme puhutaan paljon ammatin "ydintehtävistä" ja tutkimus pohjautuu pitkälti siihen, mitä yrittäminen työmuotona tuo ydintehtäviin lisää ja miten se vaikuttaa työn hallitsemiseen. Ammatin ydintehtävillä tarkoitetaan tässä opinnäytetyössä fysioterapeutin ydinosoamisen piiriin sisältyviä osa-alueita, joita ovat tutkimis- ja arviointiosaaminen, ohjaus- ja neuvontaosaaminen, terapiaosaaminen, teknologiaosaaminen, eettinen osaaminen sekä yhteiskuntaosaaminen (Suomen Fysioterapeutit, 2017e). On kuitenkin huomattava, että fysioterapia-alan asiantuntijat eli työelämän, koulutuksen, tutkimuksen ja kehitystoiminnan edustajat ovat sitä mieltä, että esimerkiksi liiketoimintaosaaminen kuuluu yhtä lailla fysioterapeutin ydinosoamisen piiriin (Sjögren ym. 2015, 30).

2.1 Yksityisten palveluiden kasvu

Yrittäjyys on jatkuvasti kasvavassa roolissa yhteiskunnassamme. Vuonna 2016 kaupparekisteriin ilmoitettiin yli 2000 uutta yritystä enemmän kuin vuonna 2015, yksityisen elinkeinonharjoittajan eli toiminimen perustamisen ollessa toiseksi suosituin yrittämisen muoto osakeyhtiön jälkeen. (Yrittäjät, 2017.)

Jo vuonna 2006 opetusministeriö asetti korkeakoulupohjaisen yrittäjyyden edistämisen yhteistyöryhmän, joka linjasi myöhemmin vuonna 2009, että korkeakouluissa on hyväk-

sytty toimintatapa, joka kannustaa ja tarjoaa valmiuksia yrittäjyydelle sekä luo edellytyksiä yrityksen kasvulle. Edelleen vuoden 2015 eduskuntavaaleissa useiden puolueiden vaaliohjelmat sisälsivät aiheita yrittäjyyskasvatuksesta kaikilla koulutusaloilla. Hallituksen ohjelmassa esitettiin, että koulutuksen uudistaminen ottaa huomioon työelämän osaamistarpeet ja yhteistyötä yritysten sekä korkeakoulujen välillä tiivistetään. (VKN 2015, 10; OPM 2015, 7.) Tilastokeskuksen TOL 2006- raportissa todetaan, että kaikilla sosiaalialan koulutusasteilla tulisi opetussuunnitelmassa, tutkintovaatimuksissa sekä työharjoittelussa ottaa huomioon yritystoiminta ja sen edellytykset (Kettunen 2006, 53).

Noin 80% fysioterapiapalveluista tuotetaan yksityissektorilla. Vuonna 2004 fysioterapiapalvelut ovat olleet yhdessä lääkäripalveluiden ja hammashoidon kanssa suurimpia yksityisen sektorin tuottamia palveluita liikevaihdon, toimipaikkojen ja henkilöstön määrän suhteen. Vuonna 2006 fysioterapia-ala on ollut yleisin yksityisiä terveyspalveluja tuottava toimiala. (Ekroos & Partanen 2006, 31) Vuoteen 2009 mennessä yritysten henkilöstön määrä on kasvanut yli 500 fysioterapeutilla vuoteen 2004 nähden (Hartman 2011, 34).

2.2 Kuntoutuspalvelut Sote-uudistuksessa

Sote-uudistuksen tavoitteena on sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakenteen uudistaminen, millä tavoitellaan tasa-arvoa, kustannustehokkuutta sekä parannetaan palvelujen yhdenvertaisuutta (Terveyden ja hyvinvoinninlaitos, 2017). Suomen Fysioterapeutit ry on huolissaan Sote-uudistuksen tuomasta valinnanvapaudesta, mikä tarkoittaa samalla myös vastuun siirtymistä asiakkaalle valita paras ja tehokkain palvelun tuottaja. Asiakkaan näkökulmasta palvelujen laatukriteereitä säätelevä laki ei ole riittävä. Suomen fysioterapeutit ry: n varapuheenjohtaja Reetta Tuomisto korostaa, että tarvitaan luotettavaa, läpinäkyvää sekä vertailukelpoista tietoa palvelujen sisällöstä sekä tuloksellisuudesta. (Suomen fysioterapeutit, 2016.) Fysioterapeuttien suoravastaanotto toiminta on vakiintunut ja tulee mahdollistaa jatkossakin. Kustannussäästöjä saavutetaan ja kuntoutuminen nopeutuu, kun asiakas ohjautuu ilman lääkärissä käyntiä suoraan erikoiskoulutetun fysioterapeutin vastaanotolle (Tehy, 2017).

Suoravastaanotto on merkittävä terveydenhuollon laadun parannus. Vaarana on sen leviämisen hidastuminen valtakunnallisesti Sote-uudistusta odotellessa, sillä siihen asti kukin kunta päättää itse omasta terveydenhuollostaan. (Suomen fysioterapeutit, 2015.)

Fysioterapeuttiyrittäjiä Kirsi Ketolaa, Tuula Mustosta sekä Susanna Viinikkaa mietityttää erityisesti Kelan vaativaa lääkinnällistä kuntoutusta tarvitsevat asiakkaat. Nämä asiakkaat tulevat olemaan suunnannäyttäjinä Sote-uudistuksen toteutuessa. Fysioterapeuttiyrittäjiä puhuttaa myös pienten yritysten tulevaisuus. Jäävätkö pienet yritykset suurten yritysten jalkoihin? Onko tässä palvelutuotannossa pienten yritysten kohtalona toimia suurten yritysten alihankkijoina? (Karjalainen, 2016.)

Jää nähtäväksi toteutuvatko Sote-uudistuksen lupaukset tasa-arvoisuudesta ja yhdenvertaisuudesta. Entä vähenevätkö ihmisten väliset hyvinvointi- ja terveyserot uudistuksen myötä? Miten se vaikuttaa yrittäjiin ja erityisesti pienyrittäjiin?

2.3 Työelämän keskeiset muutokset

Työelämän muutos näkyy yksilötasolla työtehtävien laajentumisena, työn vaativuuden lisääntymisenä sekä työn muuttumisena projektimaiseksi. Työstä tulee itseohjautuvampaa, eikä sen määrittäminen työaikojen, fyysisen työpaikan tai työnantajan kautta ole enää kustannustehokasta. (Dufva ym. 2017, 13.)

Kun työ ei ole lukittu tiettyyn fyysiseen sijaintiin, puhutaan liikkuvasta työstä, joka on nykyisellään paljon tieto- ja viestintäteknologian tukemaa, mutta voi toteutua myös ilman sitä. Liikkuvalla työllä tarkoitetaan tässä opinnäytetyössä tilannetta, jossa henkilö työskentelee erilaisissa fyysisissä tiloissa tai ympäristöissä. Fyysisellä työtilalla tai ympäristöllä tarkoitetaan esimerkiksi ensisijaista työpistettä (toimitila), etätyöpistettä (koti), toissijaista työpistettä (asiakkaan tai työn tilaajan määrittämä työpiste) sekä kulkuvälineitä. (Hyrkkänen & Vartiainen 2005, 21, 24.) Liikkuvasta työstä erotetaan mobiili työ, joka hyödyntää usein langatonta teknologiaa. Fyysisesti paikasta toiseen liikkumisen aikana ja perillä käytössä on tieto- ja viestintäteknologiaa virtuaalisessa työtilassa. Virtuaalisella työtilalla tarkoitetaan yhteyksiä, jotka mahdollistavat yhteistyön ja viestinnän laitteita, sovelluksia ja palveluita hyödyntämällä. (Hyrkkänen & Vartiainen 2005, 18, 21, 23-24.)

Työnteossa keskiöön nousevat itse toiminta, aikaansaadut asiat sekä verkostot. Perinteinen kokoaikatyö, jolla tarkoitetaan työn pysyvyyttä, selkeitä ammatinrajauksia sekä koko elämän kattavia uramalleja, on muuttumassa. Tehokkuuden ja muutosvalmiuden vaatimukset työelämässä lisäävät odotuksia esimerkiksi jatkuvasta uudelleen kouluttau-

tumisesta sekä valmiudesta liikkua työn perässä. Työuraan voivat liittyä erilaiset työolosuhteet, kuten työttömyys, palkkatyö sekä yrittäjyys. (Nurmenniemi 2013, 14; Dufva ym. 2017, 14-15.)

2.3.1 Fysioterapia-alan muutokset

Muutoksia fysioterapia-alalla on odotettavissa tapahtuvan esimerkiksi asiakaskunnassa, osaamisvaatimuksissa, terapian kestossa sekä asiakaspalvelun ja kirjaamistehtävien määrässä. Muutokset työelämässä liittyvät muun muassa väestön ja toimintaympäristön muutoksiin, jotka ovat parhaillaan käynnissä. Monikulttuurisuus lisääntyy, väestön ikärakenteet muuttuvat ja terveyden kannalta riittävästi liikkuvien ihmisten määrä vähenee kaikissa ikäluokissa. (Kangas & Pohjanen 2014, 38-40.) Muutoksiin ollaan pyritty vastaamaan jo vuodesta 2004 lähtien Suomen Fysioterapeuttiliiton toimesta laaditulla Fysioterapeuttien Täydennyskoulutussuosituksella, jonka tarkoituksena on parantaa aiemmin hajanaisena koettua täydennyskoulutusta (Kangas 2004, 3).

Digitalisaatio ja uudet teknologiset ratkaisut ja mahdollisuudet vaikuttavat esimerkiksi asiakaskunnan terveystietouden tasoon, itsehoitoon, itsediagnosointiin sekä terveyttä koskevan datan seuraamiseen ja hallintaan. Vaikutukset näkyvät myös fyysisen kunnon ja terveyden ylläpitämisen korostumisena. Yksilöllisyyden korostuminen koko terveysalalla antaa asiakkaalle mahdollisuuden valita aiempaa vapaammin itse tarpeelliseksi kokemansa terveyspalvelun. Alati laajeneva suoravastaanotto toiminta mahdollistaa asiakkaan hakeutumisen fysioterapiaan aika- ja kustannustehokkaasti. (Suomen Fysioterapeutit, 2017d.)

Muutokset aiheuttavat väistämättä murrosvaiheen työelämässä ja siihen siirryttäessä. Mitä muutoksen tuulet fysioterapeutilta vaativat ja ovatko valmistuvat opiskelijat valmiita mahdolliseen yrittäjyyteen sen sisältäessä paljon muutakin kuin ammatin ydintehtäviä? Miten työhyvinvoinnista huolehtiminen hoituu alati muuttuvissa työtehtävissä?

3 TYÖELÄMÄTAITOJEN UUDISTUMINEN

Työelämätaidot ovat laaja käsite, joilla tarkoitetaan tässä opinnäytetyössä sekä ammattitaitoja, että työtehtävästä riippumattomia taitoja ja valmiuksia. Ne voidaan jakaa esimerkiksi tiedollisiin ja oppimiseen liittyviin taitoihin sekä työyhteisötaitoihin. Nämä taidot ovat välttämättömiä työelämässä pärjäämisen ja menestymisen kannalta. (Aarnikoivu 2010, 69.)

Oppiminen korostuu ja kouluttautuminen tulee osaksi työtä työelämän muutospainneiden, rakennemuutosten sekä kilpailuedun arvottaessa yhä enemmän joustavuutta, nopeutta sekä innovatiivisuutta. Työelämän rakenteiden muuttuminen haastaa myös osaamistarpeet kehittymään sellaisten taitojen suuntaan, jotka edistävät työskentelyä ja opiskelua. (Manka 2012; Duvfa ym. 2017, 13.)

Vuonna 2017 ilmestyneessä Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisussa työskentelyä edistäviksi metataidoiksi luetellaan kyky oppia uusia aihealueita, kyky hallita omaa ajankäyttöä, taito tunnistaa oleellinen ja ajatella kriittisesti. Metataitoja ovat myös paineen- ja epävarmuudensietokyky, yhteistyötaidot sekä kokonaisuudenhahmottamiskyky. (Paavola 2012; Duvfa ym. 2017, 13.)

Uranhallintataidot ovat merkittävä osa työelämätaitoja. Nämä taidot kattavat ammatinvalinnan, urasuunnittelutaidot, työnhakutaidot ja työelämään siirtymiseen tarvittavat taidot. Myös oman ammattitaidon arviointi ja sen kehittäminen sekä reagointi muuttuviin työmarkkinoihin ja sopeutuminen niiden tuomiin uusiin vaatimuksiin, ovat osa uranhallintataitoja. Urahallintataitojen kehittämisen tarve on nykyään elinikäinen, sillä työntekijän työuraan sisältyy lähes aina useampia ammatteja ja uria. (Aarnikoivu 2010, 40).

Myös yhteen ammattiin ja uraan sisältyy muuttuvia osaamistarpeita eli alakohtaisten taitojen kehittymistarpeita sekä muita työelämätaitoja. Ihmiselle on kuitenkin luontaista itsensä kehittäminen ja uuden oppiminen. Mikäli tämä tarve ei pääse toteutumaan, on vaarana passivoituminen ja tylsistyminen. Työtehtävissä tulisikin tapahtua sisällöllisiä muutoksia 3-5 vuoden välein. (Paavola, 2012.) Työntekijälle tulisi myös antaa mahdollisuus vaikuttaa omaan työhönsä, sillä vain aktiivisesti tuotettu työn ilo lisää aidosti elinvoiman tunnetta. On tutkittu, että työn ilo on erityisesti sosiaalinen tunne. Työyhteisöjen välillä onkin suuria eroja niiden asioiden kesken, joista iloitaan. Työn iloa voidaan työyh-

teisössä parantaa työn mielekkyydellä, työntekijöiden arvostuksella sekä vastavuoroisella vaikuttamisella. (Hurttila S. 2006.) Keinot joilla työnantaja voi parantaa työntekijöiden motivaatiota sekä saadaan hyödynnettyä heidän osaamisensa parhaalla mahdollisella tavalla, kutsutaan työn muotoiluksi. Työn muokkaaminen voi olla myös työntekijälähtöistä. Tällöin työntekijä muuttaa itse työtään innostavammaksi ja mielekkäämmäksi. Työn arkeen vaikuttamisen keinoja ovat esimerkiksi palaverin pitäminen uudessa ympäristössä, työmatkan muuttaminen, työpisteen uudelleen järjestäminen taikka vain asennoituminen työhön uudella tavalla. Voimavarojen lisääntyminen ehkäisee työntekijän uupumista ja lisää työn imua. Työntekijälähtöisen työn muotoilun ensisijainen tarkoitus ei ole nostaa yrityksen tulosta, mutta työntekijän luovuuden, aloitekyvyn sekä tehokkuuden lisääntymisen johdosta yritys hyötyy välillisesti. (Lyons 2008, 27-28; Rautajärvi 2015; Työterveyslaitos 2017d.)

Työnteon rakenteiden muuttuminen aiheuttaa myös suuria paineita työntekijälle. Jatkuvan itsensä kehittäminen saattaa hankaloitua työvoiman rakenteen muuttuessa. Samalla kun työvoiman määrää supistetaan, työn tehokkuuden oletetaan kasvavan. Työntekijältä siis odotetaan sitoutumista työhön sekä jatkuvaa työn kehittämistä, mutta työhön liittyy kuitenkin epävarmuus työpaikan pysyvyydestä. Epävarmuus, kiire sekä työnteon määrän kasvu kuormittavat työntekijää psyykkisesti. Palkansaajista hieman yli puolet kokevat työnsä psyykkisesti kuormittavaksi. (Manka 2012.) Työn kuormitustekijöitä voidaan tarkastella sosiaalisesta –ja psyykkisestä näkökulmasta. Sosiaaliin kuormitustekijöihin vaikuttavat vuorovaikutussuhteet työyhteisössä. Epätasa-arvoinen kohtelu, häirintä sekä huono johtaminen ja organisointi vaikuttavat aina terveyteen alentavasti. Psyykkiset kuormitustekijät tarkastelevat terveyttä itse työn ja sen sisällön kautta. Epäselvien tavoitteiden, kiireen, työn katkonaisuuden, etenemis- ja kehittymismahdollisuuksien puutteen sekä epävarmuuden on todettu pitkään jatkuessa olevan terveydelle haitallisia. (Työterveyslaitos 2017a.)

Kokemus työn liiallisesta vaativuudesta ja palkitsemattomuudesta aiheuttaa stressiä, jolla on uhkaavat vaikutukset terveyteen. Digitalisaation myötä on huomioitu myös digiyhteyksien aiheuttama aivojen rasisustila, jota kutsutaan teknostressiksi. Oireet ovat pitkälti stressin oireen kaltaisia, ja niihin lukeutuu uupumus, ärtyneisyys, virheet sekä keskittymisvaikeudet. (Manka 2012.)

Työelämän murroksen myötä työhyvinvoinnin merkitystä tulisi korostaa, mutta kuitenkin työssä jaksamisen tukemista pidetään liian kalliina. Puutteet työhyvinvoinnissa näkyvät muun muassa sairaspöissaoloina, joista kertyvät merkittävät kulut yhteiskunnalle

(Manka, 2012). Työhyvinvointi koostuu mielekkäästä ja sujuvasta työstä sekä turvallisesta työympäristöstä. Työhyvinvointi on täten yksilön kokemus omasta hyvinvoinnistaan työssään, mikä ilmenee esimerkiksi työn ilona ja tyytyväisyytenä. Yksilöön liittyvät tekijät kuten paineensietokyky, työn hallinta, osaaminen ja elämäntilanne vaikuttavat kokemukseen työhyvinvoinnista. Tähän vaikuttavat lisäksi työolotekijät kuten työn sisältö, organisointi ja työyhteisön sosiaaliset suhteet. Työhyvinvointia lisääviä työolotekijöitä ovat hyvä johtaminen organisaatiossa sekä ammattitaidon ja tuottavan työn keskeinen asema. (Hyrkkänen & Vartiainen 2005, 33; Työterveyslaitos 2017b.)

Työn imu on yksi työhyvinvoinnin mittareista. Se mittaa työhyvinvointia myönteisestä näkökulmasta kuvaten työhön kohdistuvaa innostuneisuutta. Työn imua synnyttävät suotuisat työolosuhteet sekä omien vahvuuksien hyödyntäminen työssä. Sen ajatellaan olevan vastakohta työuupumukselle. Työntekijöiden kokema työn imu ja työpaikan tuottavuus ovat sidoksissa toisiinsa. Työn imua kokevat työntekijät sitoutuvat työhönsä, ovat aloitteellisia sekä uudistushakuisia ja keskimäärin onnellisempia kuin muut työntekijät. Yksilöllisen työn imun lisäksi puhutaan kollektiivisesta työn imusta, jolla tarkoitetaan työn imun leviämistä työyhteisössä. Työn imussa olevat työntekijät levittävät ympärilleen positiivista asennetta, energisyyttä sekä innostuneisuutta, jotka vuorovaikutuksen kautta välittyvät myös muihin työyhteisön jäseniin. (Hakanen 2009, 8; Työterveyslaitos 2017c.)

Työelämätaidot käsittävät alleen laajan kirjon sekä työtehtävästä riippuvaisia, että riippumattomia tietoja ja valmiuksia, jotka pohjautuvat yhteiskunnan- sekä työelämän rakennemuutoksiin. Muutospaineet aiheuttavat herkästi epäsuotuista oirehdintaa työhyvinvoinnissa. Yksilön kyky sopeutua työelämän rakennemuutoksiin vaikuttaa kokemukseen työhyvinvoinnista. Esimerkiksi vuorovaikutustaidot, ajanhallintataidot, teknologiataidot sekä opiskelua edistävät taidot ovat sellaisia yksilöstä riippuvaisia työelämätaitoja, jotka vaikuttavat työhyvinvointiin myönteisesti.

4 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUS

Olemme käyttäneet opinnäytetyössämme delfi-menetelmää, joka perinteisesti tutkii asiantuntijaryhmän jäsenten subjektiivisia näkemyksiä tulevaisuudesta. Ryhmän jäsenten ei ole tarpeellista olla toisistaan tietoisia, vastausten anonyymiteetin säilyttäminen ryhmän kesken on oleellisinta. Metodin kululle on tyypillistä tiedon kerääminen useamman kierroksen aikana, ja aineisto palautetaan tarvittaessa asiantuntijaryhmälle yhteisen konsensuksen löytymiseksi. Aineisto eli subjektiiviset näkemykset analysoidaan jokaisen kierroksen välissä. Tyypillistä on näkemysten jäsentely ydinkohdiksi. Analyysimenetelmänä käytetään sekä laadullista että määrällistä tapaa riippuen tiedonkeruumenetelmästä. Ensimmäisen analyysin jälkeen tutkija kokoaa tulokset ja palauttaa ne asiantuntijoille uudelleen arvioitavaksi, mikäli erimielisyyksiä esiintyy. Tällöin asiantuntijoille annetaan mahdollisuus muuttaa mielipidettään tutkittavasta ilmiöstä tai perustella kantansa uudelleen. (Metsämuuronen, 1998; Virtuaaliammattikorkeakoulu, 2007.)

4.1 Kohderyhmän valinta

Käytimme delfi-menetelmää opinnäytetyössämme soveltuvin osin. Tutkimuksessamme oli kaksi kohderyhmää: Turun Ammattikorkeakoulusta seuraavaksi, joulukuussa 2016, valmistuvat fysioterapeuttiopiskelijat ja Suomen Fysioterapia- ja kuntoutusyritykset FYSI ry:n Turun seudun fysioterapiayrittäjät. Tutkimme opiskelijoiden subjektiivisia näkemyksiä heidän mahdollisesta tulevaisuudestaan yrittäjinä, itse yrittäjyyttä ja mitä se fysioterapia-alalla sisältää sekä opiskelijoiden käsitysten ja tämän päivän todellisuuden kohtaamista. Selvittääksemme yrittäjän työn todellista luonnetta, kysyimme fysioterapeuttiryhmän jäsenten mielipiteet teemojen, eli fysioterapeuttiopiskelijoiden oletusten, pohjalta laaditulla kyselyllä. Konsensuksen tarpeen puuttumisesta johtuen, emme myöskään lähettäneet kohderyhmille kyselyjä uudelleen analysoituamme ne.

Käytimme opinnäytetyössämme otantamenetelmänä harkinnanvaraista näytettä. Kyseessä on menetelmä, joka ei sisällä satunnaistamista vaan tutkijat valitsevat itse kohderyhmänsä parhaaksi katsomallaan tavalla. Menetelmä sopi opinnäytetyöhön, sillä tarkoituksenamme ei ollut yleistää tuloksia koskemaan suurempaa perusjoukkoa. Opinnäytetyön aiheemme kannalta oli oleellista, että opiskelijat olivat valmistumassa, sillä heille

oli muutenkin ajankohtaista mieltä työelämää ja punnita palkkatyön sekä yrittäjyyden eroja. Valintaan vaikutti myös käytännönjärjestelyjen helppous.

Harkinnanvarainen näyte on opinnäytetyössämme perusteltu, mutta se ei ole luotettavin tutkimuksen kohderyhmän valintamenetelmä, sillä otanta ei tapahdu suuremmasta perusjoukosta satunnaistamalla. Opiskelimme samassa korkeakoulussa ensimmäisen kohderyhmän kanssa, mutta tutkittavien anonyymiteetti ei vaarantunut. Osaa vastaajista emme tunteneet lainkaan, emmekä tunnistaneet kenenkään henkilökohtaista kirjoitustyöitä tai ajatuksia niistä kysymyksistä, joita tutkimme.

4.2 Opinnäytetyön vaiheet

Ennen ensimmäisen opiskelijoille tehtävän kyselykierroksen järjestämistä, lähetimme kohderyhmälle eli opiskelijaryhmälle sähköisen alkukirjeen Google Forms -sovelluksen kautta. Kysyimme halukkuutta ja suostumusta osallistua tutkimukseemme sekä kerroimme missä vastaaminen tapahtuu, kuinka kauan se vie aikaa ja mitä hyötyä osallistumisesta on. Kerroimme aikeistamme pitää kohderyhmä ajan tasalla tuloksista, jolloin heidän ei tarvitsisi odottaa opinnäytetyön valmistumista. Suostumuksen antaminen ei velvoittanut opiskelijoita osallistumaan vastaustilanteeseen, vaan pyrimme suostumusta kysymällä ennakoimaan kohderyhmän kokoa.

Ensimmäisen kyselykierroksen toteutimme opiskelijaryhmälle joulukuusta 2016 lähtien. Käytössämme oli yksi laaja avoin kysymys ja lyhyt ohjeistus, jonka pohjalta ryhmän jäsenet loivat subjektiivisen näkemyksensä siitä, millaista heidän arkensa olisi yrittäjänä (Liite1). Kysymyksen pilotointi suoritettiin kahdelle kohderyhmään kuulumattomalle fyioterapeuttiopiskelijalle marraskuussa 2016.

Ensimmäiseksi järjestämäämme vastaustilaisuuteen saapuessaan opiskelijat saivat vastausnumeron, joka valikoitui hatusta nostamalla. Erillisen vastaustilaisuuden järjestämisellä pyrimme siihen, että vastausprosentti olisi mahdollisimman suuri, sillä tapahtuma oli merkitty myös opiskelijoiden työjärjestykseen. Paikalle saapui kolme opiskelijaa.

Opiskelijat vastasivat nimettömänä avoimeen kysymykseen, jonka he lähettivät sähköisesti toimeksiantajallemme, joka tulosti numeroidut vastaukset ja toimitti ne käyttöömme. Peruskysymyksiin (sukupuoli, ikä, oletko harkinnut yrittäjyyttä) vastattiin erillisellä lomakkeella (ei sähköisesti), jonka jaoimme yksitellen vasta kun kohderyhmän henkilö oli valmis avoimen vastauksen kanssa. Vastaaja numeroi peruskysymyslomakkeen samalla

numerolla kuin sähköisen vastauksen, taittoi lomakkeen kirjekuoreen ja palautti sen. Numeroinnin avulla pystyimme yhdistämään kunkin peruskysymyslomakkeen oikeaan avoimeen kysymykseen. Suljettua kirjekuorta käyttämällä emme vahingossakaan saaneet tietää, kuka palautti minkäkin numeroisen kysymyslomakkeen.

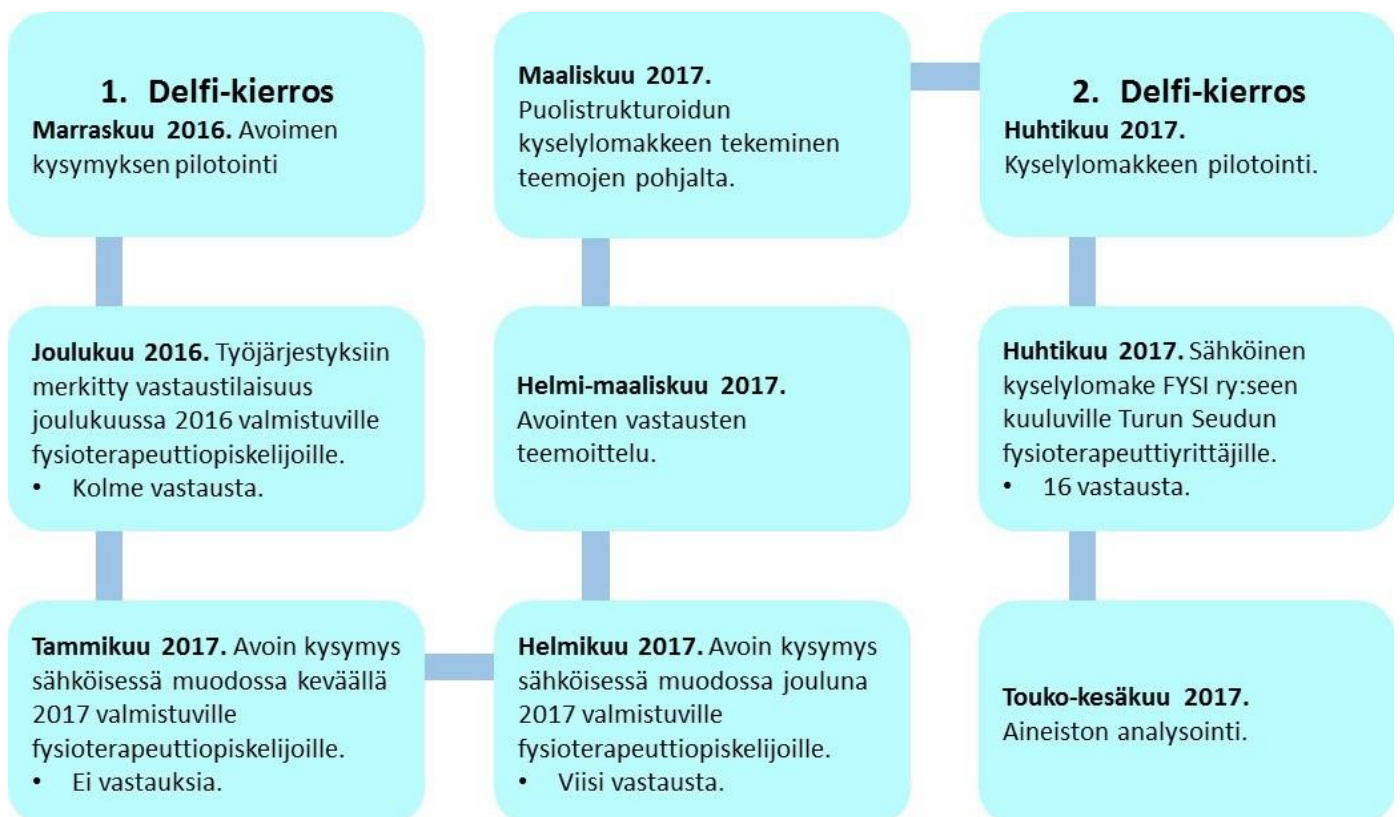
Aineistonkeruumme jatkui sähköisesti, sillä koimme sen käytännöllisemmäksi uuden vastaustilaisuuden järjestämisen sijaan. Uusi kohderyhmämme, edelleen seuraavaksi valmistuvat opiskelijat, olivat vuoden 2017 keväällä ja joulukuussa valmistuvat fysioterapeuttiopiskelijat. Heille ei ollut tarpeen lähettää erillistä esitiedotetta, sillä alkukirjeen info kävi ilmi samasta sähköpostiviestistä, jossa esitimme myös ohjeet vastaamiseen. Emme saaneet vastauksia keväällä valmistuvien ryhmästä. Joulukuussa 2017 valmistuvista opiskelijoista viisi vastasi sähköisessä muodossa olevaan avoimeen kysymykseemme. Opiskelijat vastasivat tyhjälle Word-tiedostolle, johon liitettiin vastaukset peruskysymyksistä. Tiedostot lähetettiin ryhmän tutoropettajalle ja tulostettiin hänen kauttaan käyttööme vastaajien anonymiteetin säilyttämiseksi.

Tavoittelimme työhyvinvoinnin ylläpitämiseen liittyviä mielipiteitä sekä ajatuksia siitä, mitä yrittäjän työhön kuuluu ja mitä se vaatii. Saimme aineistonkeruun pohjalta kahdeksan avointa vastausta. Helmi-maaliskuun 2017 vaihteessa jaoimme kaikki vastaukset (n=8) keskenämme puoliksi ja analysoimme ne ensin erikseen. Analysoituamme toisen puoliskon, vaihdoimme vastauksia ja vasta tämän jälkeen kokosimme analysoinnin tuloksen yhdessä. Jaoimme analyysissä opiskelijoiden vastauksissa toistuvat kontekstit kategorioihin eli teemoihin. Alateemat muodostuivat sanoista sekä ilmaisuista, joita vastauksissa käytettiin teeman kontekstin yhteydessä ja ne liittyivät kontekstin mukaiseen tekijään ja toimintaan. Niputimme samankaltaiset teemat yhteen ja annoimme näille yhteisen yläkäsitteen, tyyppin, joka muodostui koko aineistosta ilmennein laatupiirteiden perusteella. Analysoinnin pohjalta muodostui näin ollen kolmiportainen hierarkkinen rakenne, tyyppin ollessa käsitteistä laajin, sisältäen teemat sekä alateemat. Liite 2 esittää ilmaisuja, jotka ovat johtaneet tyyppeihin ja teemoihin. Analyysin pohjalta teimme yhdessä yrittäjille lähetettävän puolistrukturoidun kyselylomakkeen.

Toisen delfi-kierroksen toteutimme Suomen Fysioterapia- ja kuntoutusyritykset FYSI ry:seen kuuluville Turun seudun fysioterapiayrittäjille. Laadimme maaliskuussa 2017 teemojen perusteella puolistrukturoidun kyselylomakkeen, johon yrittäjien olisi mahdollisimman nopea ja helppo vastata. Pilotointi tapahtui toimestamme huhtikuun 2017 alussa. Olimme sopineet FYSI ry:tä edustavan henkilön kanssa yrittäjille lähetettävästä, opin-

näytetyötämme koskevasta tiedonannosta, jonka tarkoituksena oli vastausprosentin kasvattaminen. Tiedonanto jäi kuitenkin toimittamatta, joten huhtikuun 2017 lopussa lähetimme yrittäjille sähköpostin ja linkin kyselyymme. Sähköpostissa kerroimme kysymysten kokonaismäärän, avointen kysymysten määrän sekä arvioidun vastausajan. Kyselyyn vastaaminen tapahtui sähköisesti Google Forms -sovelluksen kautta. Annoimme vastausaikaa kaksi viikkoa opinnäytetyömme pysymiseksi aikataulussa, mutta vähäisten vastausten vuoksi lähetimme kyselyn kahden viikon jälkeen uudelleen. Yhteensä neljän viikon vastausajan jälkeen, saatuamme 16 vastausta, aloitimme määrällisen aineiston analysoinnin. Kuvio 1 kuvaa opinnäytetyömme vaiheet.

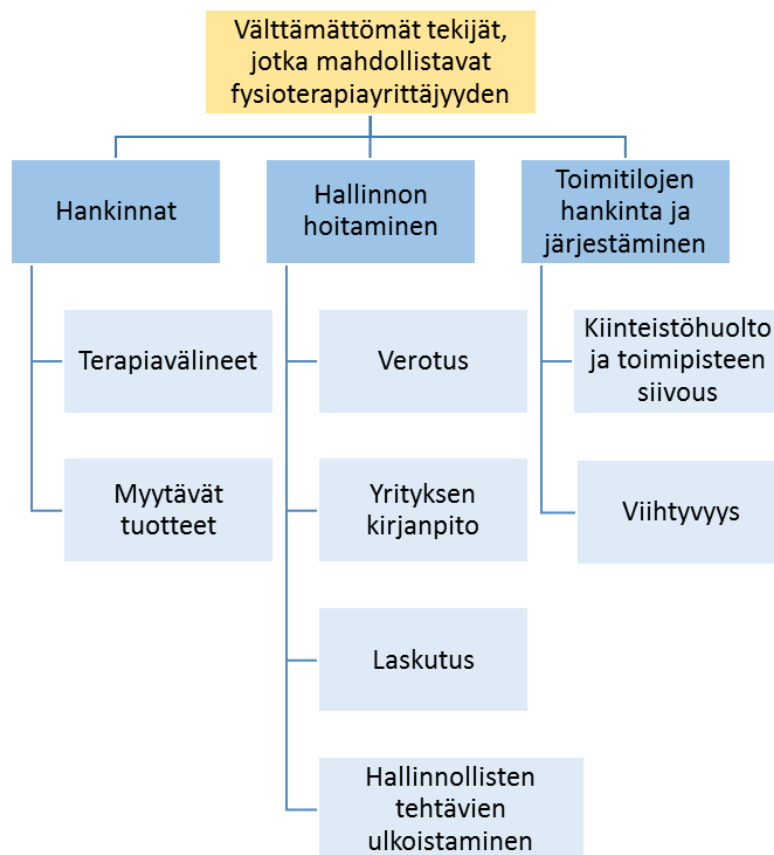

Kuvio 1. Aineistonkeruun toteuttaminen fysioterapeuttipiskelijoille sekä -yrittäjille.

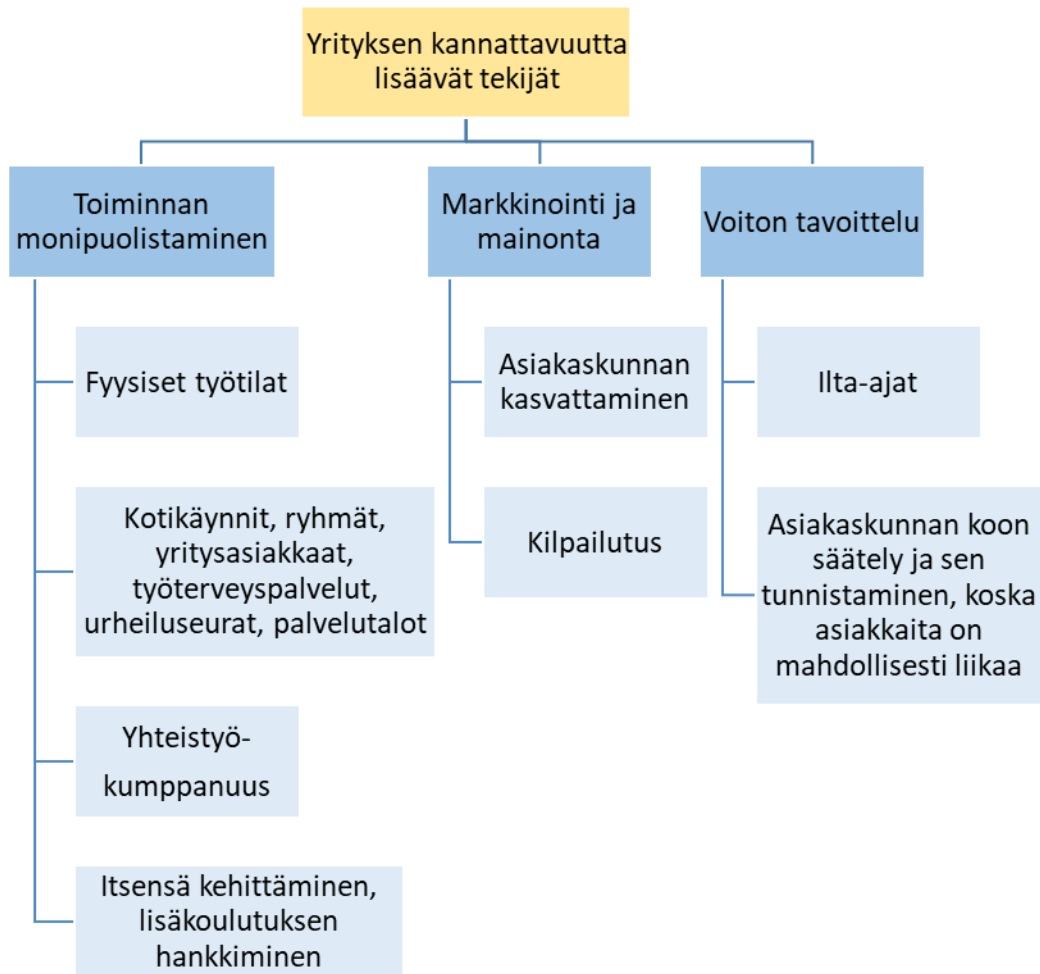
5 TULOKSET

5.1 Fysioterapeuttiopiskelijoiden vastausten pohjalta muodostuneet teemat sekä tyypit

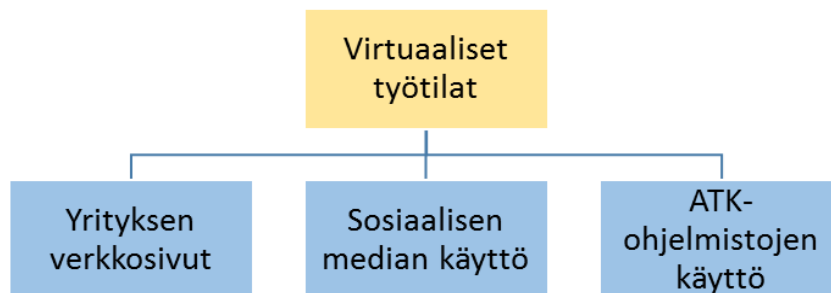
Aineiston kuusi tyyppiä ovat: Välttämättömät tekijät, jotka mahdollistavat fysioterapiayrittäjyyden, yrityksen kannattavuutta lisäävät tekijät, virtuaaliset työtilat, voimavarat, työn ilo sekä imu. Liite 2 esittää ilmaisuja, jotka ovat johtaneet tyypeihin ja teemoihin. Alla olevasta kuvioista ilmenee tyyppien lisäksi teemat ja alateemat.

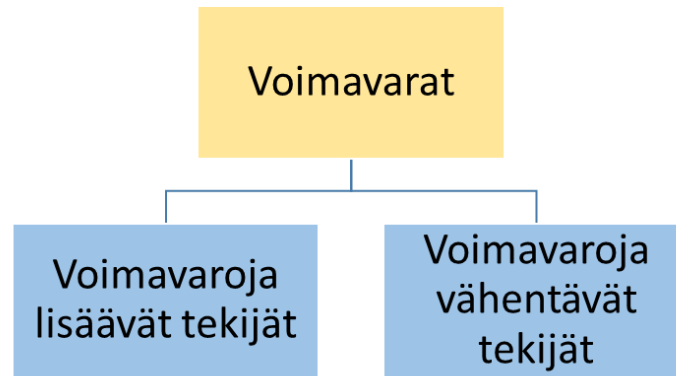
Kuvio 2. Opiskelijoiden (n=8) ajatukset tekijöistä, jotka mahdollistavat fysioterapiayrittäjyyden.

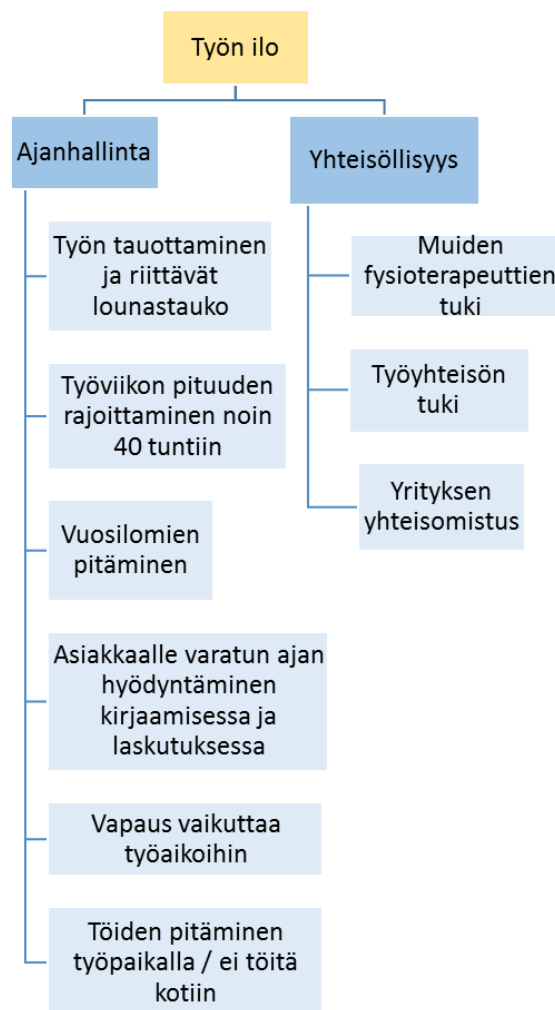
Kuvio 3. Opiskelijoiden (n=8) ajatukset yrityksen kannattavuutta lisäävistä tekijöistä.

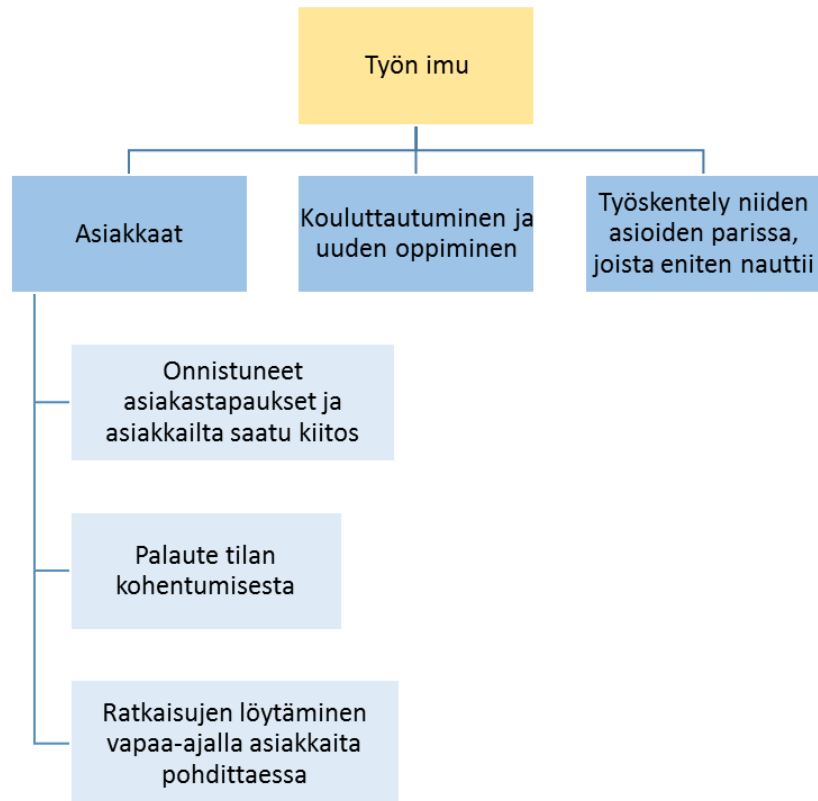
Kuvio 4. Opiskelijoiden (n=8) käsitykset virtuaalisten työtilojen käytöstä fysioterapiayrittäjänä.

Kuvio 5. Opiskelijoiden (n=8) esille nostamat puolet voimavaroihin liittyen.

Kuvio 6. Opiskelijoiden (n=8) ajatuksia työn iloon vaikuttavista tekijöistä.

Kuvio 7. Opiskelijoiden (n=8) ajatuksia työn imuun vaikuttavista tekijöistä.

Laadimme opiskelijoiden vastausten pohjalta puolistrukturoidun kyselylomakkeen. Pohjasimme kysymysten vastausvaihtoehdot suoraan ensimmäisen delfi-kierroksen tuloksiin ja siitä syystä jotkin vastausvaihtoehdot vaikuttivat itsestään selviltä. Jotta yrittäjillä olisi mahdollisuus antaa meille aineistoa teemoittelun rajojen ulkopuolelta, lisäsimme vastausvaihtoehdoksi myös ”muu” kentän. Lisäksi halusimme hahmottaa tutkittavan ilmiön luonnetta laajemmin ja näistä syistä päädyimme myös joihinkin avoimiin kysymyksiin. Halusimme varmistaa kyselylomaketta tehdessä, etteivät omat käsityksemme taikka mielipiteemme tule vastausvaihtoehdoissa esiin. Tavoitteenamme oli tehdä mahdollisimman yksinkertainen ja helposti vastattava lomake riittävän vastausprosentin turvaamiseksi.

5.2 Fysioterapeuttiyrittäjien antama kuva fysioterapeutin ammattitehtävistä yrittäjänä toimiessa

Kyselymme muodostui 15 kysymyksestä ja siihen vastasi yhteensä 16 fysioterapeuttiyrittäjää. Taulukosta 1(Liite 3) ilmenevät vastausvaihtoehdot, niiden lukumäärä sekä vastausten määrä jokaista kysymystä kohden. Vastaukset avataan alla. Kysymyksiin 2-

7 sekä 9-11 vastaajat ovat voineet valita useamman kuin yhden vaihtoehdon. Selvyyden vuoksi kaikki kysymykset on listattu alla. Kysymyksissä mahdollisesti esiintyneet tarkennukset tulevat esille tekstissä.

1. Oletko perustanut oman yrityksen vai toimitko yrityksessä toiminimellä?
2. Minkälaisia hankintoja teet fysioterapiayrittäjänä?
3. Millaisista hallinnollisista asioista sinun/yrityksesi on huolehdittava?
4. Oletko / oletteko ulkoistaneet jonkin edellisistä tehtävistä?
5. Minkälaista toiminnan monipuolistamista fysioterapiayrittäjän on mielestäsi kannattavaa tehdä?
6. Kuinka monessa fyysisesti eri paikassa sijaitsevassa työtilassa työskentelet? (esimerkiksi liiketilat, koti, ryhmänohjauksien tilat, julkiset kulkuneuvot ym.)
7. Minkälaisia virtuaalisia työtiloja käytät?
8. Koetko yrittäjänä toimimisen yksinäiseksi?
9. Millaista yhteisöllisyyttä koet toimiessasi yrittäjänä?
10. Mitkä tekijät koet työssäsi erityisen motivoivina ja voimaannuttavina?
11. Millaisin keinoin vaikutat ajanhallintaan?
12. Minkä tekijöiden koet lisäävän voimavarojasi ja työssä jaksamistasi?
13. Minkä tekijöiden koet vähentävän voimavarojasi ja työssä jaksamistasi?
14. Onko fysioterapeutin koulutus antanut riittävät eväät yrittäjänä toimimiseen?
15. Mitä työelämätaitoja/yrittäjyyteen liittyviä taitoja olisit toivonut fysioterapeutin koulutusohjelman sisältävän?

Vastaajista 14/16 henkilöä ovat perustaneet oman yrityksensä, yksi toimii toiminimellä. Yksi vastanneista valitsi vastausvaihtoehdoissa olleen ”Muu” -kentän, jossa selventää olevansa ison yksityisen yrityksen työntekijä. Kaikki vastanneista (16/16) tekevät yrityksessään terapiavälinehankintoja. Yhdeksän (9/16) vastaajista tekevät myös hankintoja koskien myytäviä tuotteita. Yksi vastaajista täydensi vastaustaan ”Muu” -kentässä ja antoi myytävistä tuotteita seuraavia esimerkkejä: kirjat, luontaistuotteet, vitamiinit. Kolme vastaajista käyttivät ”Muu” -kenttää ohjeiden mukaisesti tuodakseen esille muita kuin vastausvaihtoehdoissa esitettyjä hankintoja. Tällaisiksi mainittiin koulutukset työporukalle, tietoliikennevälineet, somisteet työtiloihin, toimistotarvikkeet, yleisessä käytössä olevat desinfektioaineet, siivous, korjaamistyöt, ulkoalueiden hoito sekä kirjanpito. Vastauksia voi tarkastella taulukkomuodossa liitteestä 3.

Hallinnollisten asioiden hoitamista koskevassa kysymyksessä vastaajat ovat valinneet ne asiat, joista he tai heidän yrityksensä huolehtivat. Annetuista vastausvaihtoehdoista

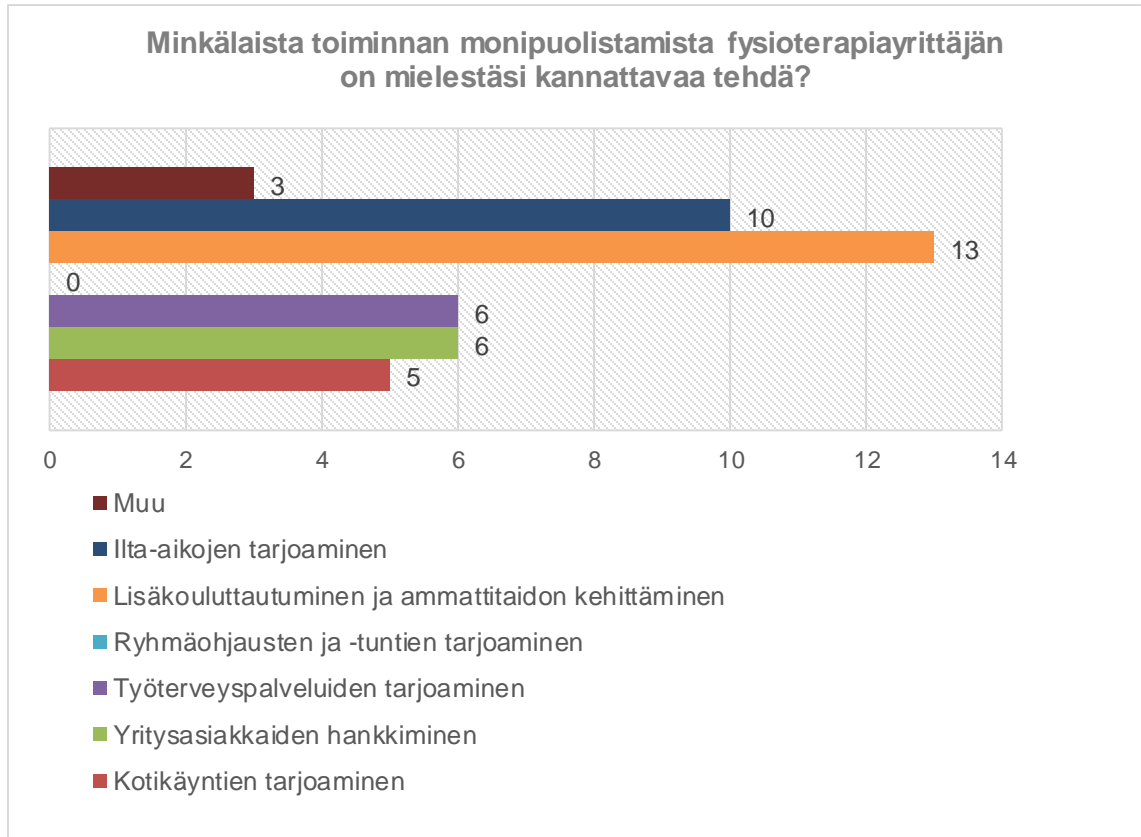
15/16 valitsee verotusasiat, 13/16 yrityksen kirjanpidon, kaikki laskutuksen. 14/16 valitsee yrityksen puhtaanapidon ja siisteyden, kaikki valitsevat markkinoinnin ja mainonnan. Viisi vastaajaa täydensi hoidattavia asioita ”Muu” -kentässä. Mainituiksi tulivat henkilökunnan hallinta, kouluttautumisiin liittyvät asiat, runsas juoksevien asioiden hoitaminen, tarjouskilpailut, sopimusasiat, raportit, toimintaluvat, asiakashallintajärjestelmät, Kanta-asiat, kirjalliset palautteet sekä sihteerityöt.

14/16 vastaajan yrityksessä edellä mainittuja huolehdittavia asioita on ulkoistettu. 13 vastaajaa avaa ”Muu” -kentässä mitä yrityksessä on ulkoistettu. Kaikki 13 ilmoittavat kirjanpidon, kuudessa tapauksessa mainitaan siivous ja puhtaanapito. Kolme vastaajaa mainitsee verotuksen, kaksi yritystä on ulkoistanut osan markkinoinnista. Kolme vastaajaa mainitsee myös palkanlaskun. Vastauksia voi tarkastella taulukkomuodossa liitteestä 3.

Kysymyksissä 5, 10 ja 11 vastaajaa on ohjeistettu valitsemaan kolme mielestään tärkeintä vastausvaihtoehtoa. Kolmen vaihtoehdon lisäksi vastaajat ovat voineet valita ”muu” kentän ja kirjoittaa vastauksen avoimeen muotoon. ”Muu” -kenttä on käytössä siitä syystä, että vastaajat voivat antaa meille halutessaan aineistoa vaihtoehtojen ulkopuolelta. Mikäli kysymyksissä 5, 10 tai 11 oli vastattu yli kolmeen sallittuun kohtaan, jätimme vastauksen huomiotta. Halusimme nimenomaan selvittää, mitkä kolme muuttujaa koetaan tärkeimmiksi vaihtelevuuden saamiseksi – tulokset vääristyisivät, mikäli olisimme ottaneet virheellisiä vastauksia mukaan. Kysymyksestä 5 jouduimme jättämään huomiotta kaksi vastausta. Sekä kysymyksissä 10 että 11 jouduimme jättämään huomiotta kolme vastausta. Alla esitetyt kaaviot esitellään kysymysjärjestyksessä 5, 10, 11.

Kaaviosta 1 ilmenee vastausjakauma kysymykseen nro 5 ”Millaista toiminnan monipuolistamista fysioterapeuttiyrittäjän on mielestäsi kannattavaa tehdä?”. Kannattavimmaksi nousee lisäkouluttautuminen ja ammattitaidon kehittäminen, toiseksi eniten vastauksia on saanut ilta-aikojen tarjoaminen. Kolmanneksi tärkeimpänä pidetään samoin vastausmäärin työterveyspalveluiden tarjoamista sekä yritysasiakkaiden hankkimista. ”Muu”

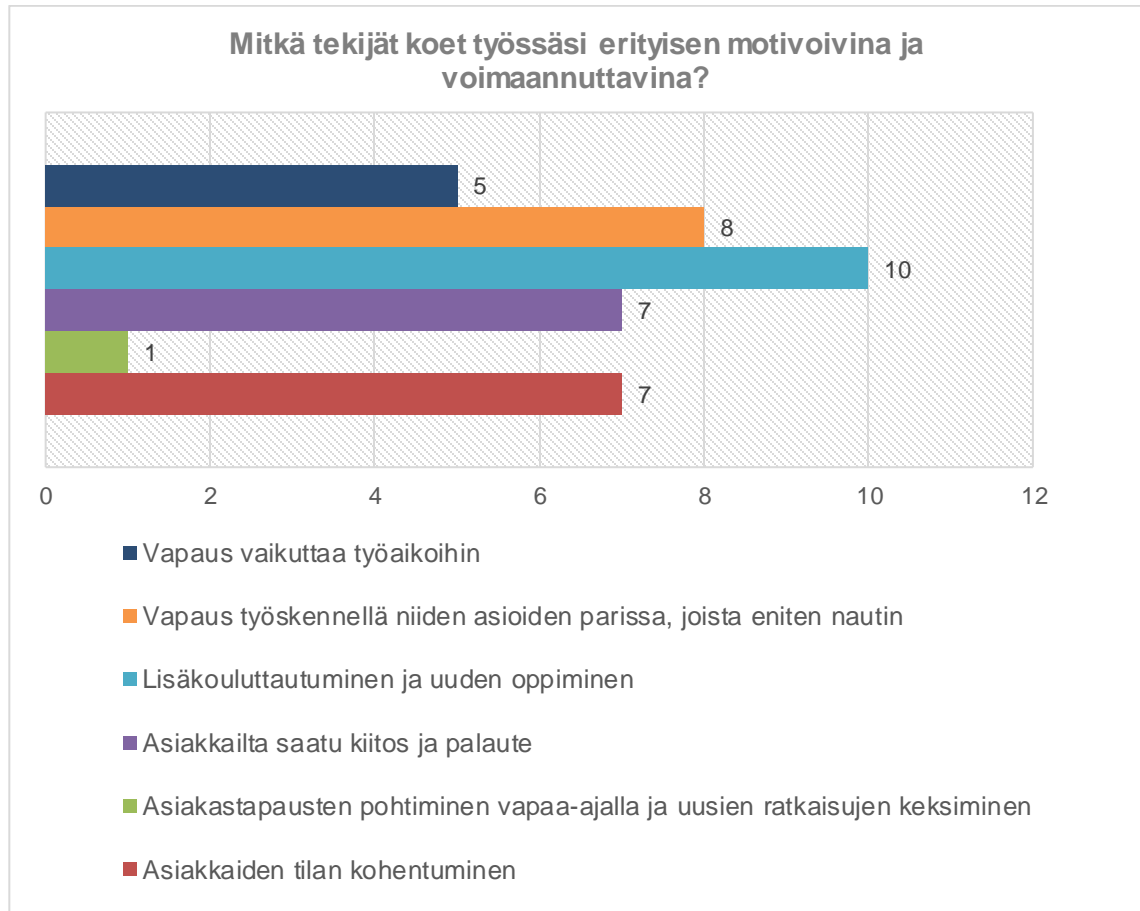
kenttä on saanut tässä kysymyksessä kolme vastausta, jotka tuovat annettujen vastausvaihtoehtojen lisäksi esiin palveluiden kehittämisen, terveysteknologiatuotteiden, kuntosalitoiminnan sekä ravintovalmennuksen tarjoamisen tärkeyden.

Kaavio 1. Toiminnan monipuolistaminen fysioterapiayrityksessä.

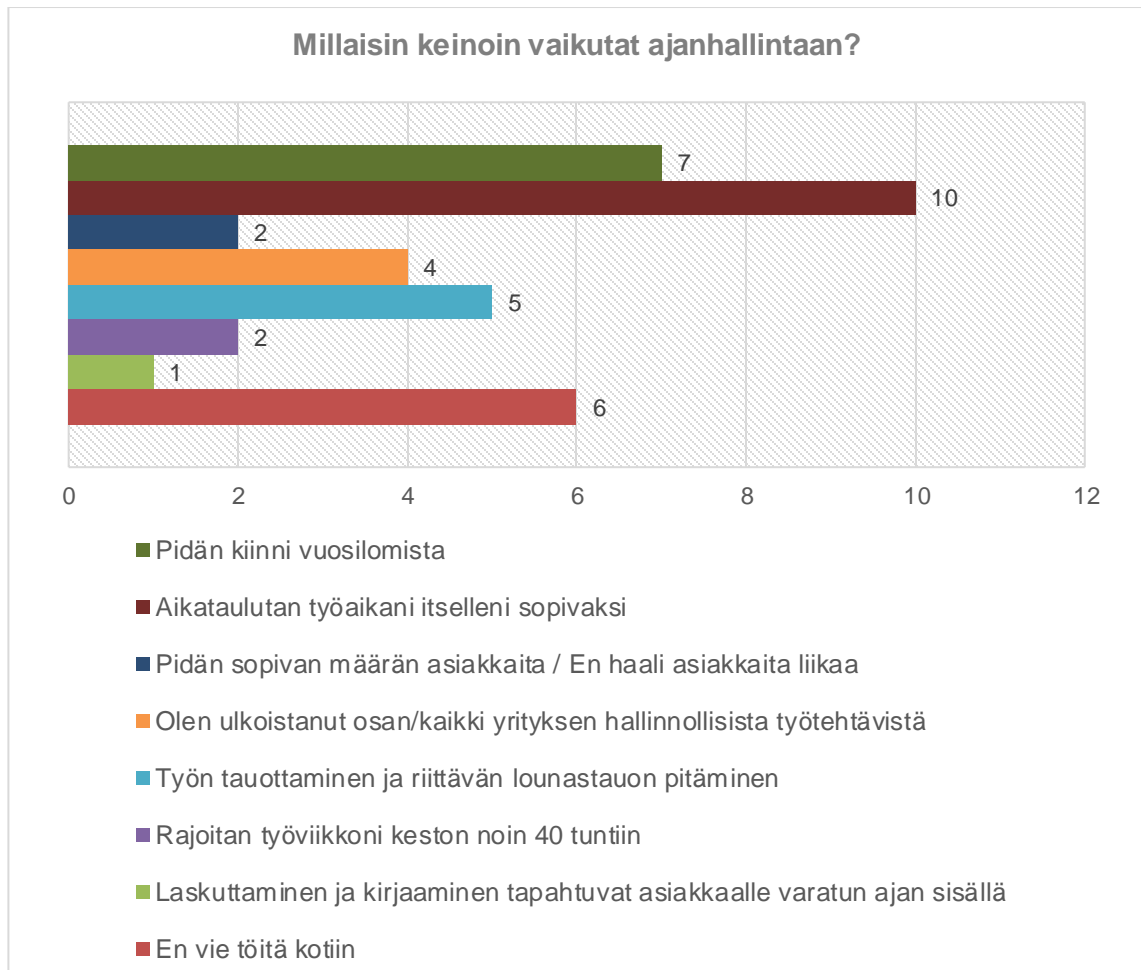
Kaavio 2 vastaa kysymykseen nro 10 "Mitkä tekijät koet työssäsi erityisen motivoivina ja voimaannuttavina?". Lisäkouluttautuminen ja uuden oppiminen valitaan tärkeimmäksi. Vastausvaihtoehdoista toiseksi eniten vastauksia saa vapaus työskennellä niiden asioiden parissa, joista eniten nauttii. Kolmanneksi motivoivimpana ja voimaannuttavimpana pidetään sekä asiakkailta saatua kiitosta ja palautetta, että asiakkaiden tilan kohentamista.

Kaavio 2. Motivoivat ja voimaannuttavat tekijät työssä.

Kaavio 3 kuvaa kysymyksen nro11 ”Millaisin keinoin vaikutat ajanhallintaan?”. Tärkeimmäksi koetaan työajan aikataulutaminen itselle sopivaksi, toiseksi tärkeimmäksi vuosilomista kiinnipitäminen. Kolmanneksi eniten valittu vastausvaihtoehto on ”en vie töitäni kotiin”.

Kaavio 3. Ajanhallintaan vaikuttaminen.

Viisi vastanneista työskentelee yli viidessä eri työtilassa. Kuusi 16 vastanneesta on avannut ”Muu” -kentässä mitä erilaiset fyysiset työtilat heidän työssään ovat. Kaikki kuusi ovat ilmoittaneet fysioterapeutin vastaanoton yhdeksi työtilaksi. Neljä heistä työskentelevät myös muissa kuin omassa ”päätoimipisteessään”, yksi jopa kolmessa eri fysioterapian toimipisteessä. Kaksi ”Muu” -kenttään vastanneista työskentelevät omassa kodissaan toimistotyön merkeissä. Muita vastauksista selvinneitä työtiloja ovat uimahallit, asiakkaiden kodit, kuntosalit, palvelutalot, päiväkodit, koulut, asiakkaan harrastuksiin liittyvät tilat, ulkotilat, yliopistot ja vanhainkodit. Kaaviosta 4 ilmenee vastaajien jakauma fyysisten työtilojen osalta.

Kaavio 4. Fyysiset työtilat.

Kaikki vastanneet (16/16) käyttävät työssään virtuaalisia työtiloja. 12 heistä käyttää ajanvarausjärjestelmää, 15 käyttää mobiililaitteita kuten puhelinta. Kaikki vastanneet käyttävät sähköpostia sekä yrityksen verkkosivuja. Kolme vastanneista ovat täydentäneet "Muu" -kenttään muita käytössä olevia virtuaalisia työtiloja, joita ovat potilastiedon arkisto Kanta sekä potilastietojärjestelmä, IMS-laadunhallinta -alusta sekä yrityksen Facebook -sivut.

Yrittäjyyden yksinäisyyttä koskevassa kysymyksessä olemme jättäneet yhden vastauksen huomiotta, sillä vastaaja ei ole valinnut mitään annetuista vastausvaihtoehdoista. Hän on täyttänyt vain "Muu" -kentän, josta ei tule esille hänen mielipidettään asiasta. Vastaajien yhteismäärä kysymyksessä kahdeksan on näin ollen 15. Vastaajista kahdeksan (8/15) ei koe yrittäjänä toimimista koskaan yksinäisenä. Kuusi heistä (6/15) kokee yksinäisyyttä ajoittain, yksi (1/15) useimmiten. "Ajoittain" -vastanneet kokevat yksinäisimmäksi kirjalliset työt, yrityksen kehittämisen, markkinoinnin ja johtamisen. Myös kysymyksestä yhdeksän olemme jättäneet yhden vastauksen huomiotta väärän vastauksen vuoksi. Vastaaja ei ole valinnut kumpaakaan kyselyssä olevaa valintaruutua, eikä "Muu" -kentästä selkene, mitä hän vastauksellaan on tarkoittanut. Tässä yhteisöllisyyteen liittyvässä kysymyksessä, jossa vastaajat ovat voineet halutessaan valita molemmat valintaruudut, vastaajien yhteismäärä on 15. 12 (12/15) vastanneista kokee

yrittäjänä toimiessaan yhteisöllisyyden tunnetta työyhteisön sisällä. Hei eivät ole työyhteisön ainoa toimihenkilö. Seitsemän (7/15) kokee yhteisöllisyyttä myös muiden, pääasiallisen työyhteisön ulkopuolisten fysioterapeuttien tuen ansiosta. Vastauksia voi tarkastella taulukkomuodossa liitteestä 3.

Kysymykset 12 ja 13 ovat avoimia kysymyksiä niiden subjektiivisuuden vuoksi. Tee-
moista ei noussut selkeästi esille esimerkiksi tiettyjä voimavaroja vähentäviä tekijöitä. Voimavaroja käsittelevät kohdat avoimissa vastauksissa paljastivat selkeästi vastaajan asenteen yrittäjyyttä kohtaan, jolloin niistä muodostettavat vastausvaihtoehdot olisivat olleet ääripäitä. Tämän vuoksi katsoimme paremmaksi jättää nämä kohdat avoimiksi ja yrittäjien itse pohdittavaksi.

Kysymyksessä 14 vastaajat pohtivat, onko ammattikorkeakoulutus antanut riittävät eväät yrittäjänä toimimiseen. Kukaan vastaajista ei vastannut myöntävästi, mutta vaihtoehto ”ei, mutta se ei ole vaikuttanut yrittäjyyteeni”, on saanut yhtä monta vastausta kuin vastausvaihtoehto ”ei”. Lisäsimme kysymyksen 14 lomakkeeseen siitä syystä, että avoimet vastaukset sisälsivät paljon pohdintaa yrittämisen opiskelemisesta ja tiedonhausta, sillä koulutus ei vastausten mukaan anna tähän eväitä. Kysymys 15 on avoin. Tässä kysymyksessä halusimme antaa yrittäjille mahdollisuuden kertoa vapaasti, millaisia työelämätaitoja he olisivat toivoneet koulutuksen sisältävän. Avaamme avointen kysymysten vastauksia johtopäätöksissä.

6 JOHTOPÄÄTÖKSET

Työn imu

Tulosten analyysin perusteella fysioterapeuttiryttäjät kokevat lisäkoulutautumisen ja uuden oppimisen parhaana tapana monipuolistaa yrityksen toimintaa. Lisäksi koulutautuminen koetaan motivoivimpana ja voimaannuttavimpana tekijänä. Seitsemässä tapauksessa ryttäjät tuovat lisäkoulutautumisen tärkeyden esille myös avoimissa vastauksissaan ja liittävät sen voimavaroja ja työssä jaksamista lisääväksi tekijäksi.

Opiskelijoista yli puolet ottavat kantaa lisäkoulutautumisen ja verkostoitumiseen merkitykseen. Koulutautumisen ajatellaan lisäävän työhyvinvointia, yksi opiskelijoista pitää koulutautumista yhtenä ryttäjyyden suurimmista haasteista.

Työhyvinvointiin kuuluu myös ammattikoulutuksissa ja verkostoitumistapahtumissa käyminen, jolloin voi kehittää itseään ja saada ideoita ja tukea muilta ammattilaisilta.

Suurin osa tutkimuksen tuloksista ilmentää lisäkoulutautumisen olevan tärkeä osa työn imua. Opiskelijoiden ja ryttäjien näkemykset kohtaavat asian suhteen ja molemmat ryhmät arvottavat uuden oppimisen tärkeäksi osaksi työhyvinvointia ja työn imua.

Työn muotoilu ja ajanhallinta

Fysioterapeuttiryttäjät ovat tulosten perusteella sitä mieltä, että ilta-aikojen tarjoaminen on toiseksi kannattavinta toiminnan monipuolistamisen suhteen. Ilta -aikojen tarjoaminen nousee esille opiskelijoiden tulosten analyysistä voimavaroihin negatiivisesti vaikuttavana tekijänä.

Yrittäjänä toimiessa omia voimavaroja tukevana asiana suurimpana tulee mieleen aikataulujen vapaus. - - Toisaalta työajat voivat olla myös voimavaroja vähentävä tekijä, sillä mikäli asiakaskunta on vaikkapa työikäisiä ja työssäkäyviä, heidän vastaanottoaikansa voivat painottua iltaan, jolloin päivät voivat venyä myöhäisiksi.

Lähes kaikki ryttäjät nostavat avoimissa vastauksissa esille kiireen, stressin, työn runsauden sekä kirjaamisvelvollisuuden lisääntymisen voimavaroja vähentäviksi tekijöiksi. Yli puolet ryttäjistä työskentelevät neljässä tai viidessä fyysisessä työtilassa.

Yrittäjän vapaus tuo mukanaan myös vastuun. Yrittäjällä on vastuu seurata esimerkiksi lakimuutoksia ja niin edelleen, jotta toimintaa kehitetään oikeaan suuntaan. Kirjaaminen ja tarkemmat tietosuojasäädökset ja niihin liittyvät dokumentit (esimerkiksi laatukäsikirja, omavalvontasuunnitelma sekä terapiasopimukset ja niin edelleen) vaativat paljon työtä ja kuitenkin fysioterapeuttiyrittäjä saa laskuttaa vain asiakaskäynneistä, muu työ tehdään sen ohella.

Vuosi vuodelta lisääntyvä byrokratia ja "paperityöt", asiakastyö tuntuu välillä olevan toissijaista.

Opiskelijat näkevät fysioterapiayrittäjyyden kiireisenä ja pitävät työpäivien venymistä todennäköisenä kuvitellessaan itseään yrittäjänä. He myös korostavat kiireisiä aikatauluja sekä työn ja vapaa-ajan sekoittumista kuormittavina. Opiskelijat esittävät vastauksissa ratkaisuja ajankäytön hallitsemiseen. Suurin osa ajattelee pitävänsä lounastauoista ja säännöllisistä lomista kiinni sekä erottavansa vapaa-ajan ja työajan selkeästi toisistaan. Opiskelijat mainitsevat yhdeksi ajanhallinnan keinoksi myös joidenkin työtehtävien ulkoistamisen, jolloin asiakastyölle jäisi enemmän aikaa.

Itsenäisenä yrittäjänä pystyisin määräämään työaikaani ja työpanostani. Tällöin olisi mahdollista ottaa aikaa irtautumiseen, mutta itse en ainakaan koe mahdolliseksi "irtautua" mikäli töitä on odottamassa tekijäänsä. Täten kokisin tärkeäksi jonkin apukäden, jonka kanssa mahdollisesti jakaa vastuualueen. Tällainen voisi olla esimerkiksi kirjanpitäjä, siivooja, sihteeri tai muu sellainen. Tällöin voisin ulkoistaa jonkin itselleni eniten "päänvaivaa" tuottavan alueen ja saisin keskitettyä kaiken energian vastuualueeseeni.

Tämä olisi tavallaan ennakoivaa työhyvinvoinnista huolehtimista.

Suurin osa fysioterapeuttiyrittäjistä pitää kiinni riittävästä lounastauoista sekä vuosilomista. Vain kaksi fysioterapeuttiyrittäjistä pitää kiinni 40 tunnin työviikoista, mikä saattaa osaltaan vaikuttaa koettuun kiireeseen ja stressiin, vaikka lomista ja lounastauoista pidetäänkin kiinni.

Yrittäjyyteen liittyvät valmiudet

Fysioterapeuttiyrittäjät korostavat lakien ja säädösten tuntemista ja toivoisivat koulutuksen sisältävän yrityksen perustamiseen liittyviä asioita, esimerkiksi miten toiminimi perustetaan ja miten pienyritystoiminta aloitetaan. Toisaalta osa yrittäjistä on sitä mieltä, että koulutuksen tehtävä on kouluttaa fysioterapeutin ammattiin ja yrittäjyyteen perehtyminen kuuluu lisäkoulutuksen piiriin.

En usko, että peruskoulutuksessa oleva opiskelija pystyy vielä sisäistämään kaikkia yrittäjyyteen liittyviä asioita, joten niiden opetteleminen on melko turhaa. Toivoisin että peruskoulutuksessa pystyttäisiin innostamaan yrittäjyyteen (esimerkiksi yrittäjävieraat/luennoitsijoita) ja kannustamaan ottamaan asioita selvää.

Koulutus ei anna mitään valmiuksia yrittäjyyteen eikä uudesta koulutuksesta tulevilla ole kunnollisia valmiuksia toimia yksityisessä hoitolaitoksessa. Kelan lomakkeiden täyttö ja käytännön lainsäädäntö ja sopimusasiat ovat uusille täysin tuntemattomia asioita. Lisäksi asiakaspalvelua ei oikein osata - -.

Muutamien opiskelijoiden vastauksissa on huomioitu lainsäädäntöön sekä yrityksen perustamiseen liittyviä asioita. Se on kuitenkin verrattain vähäistä, enemmän opiskelijoiden vastauksissa huomioidaan käytäntöön liittyviä asioita kuten toimitilojen vuokraaminen ja huoltaminen sekä terapiavälineiden hankinta. Lisäksi opiskelijat ottavat huomioon markkinoinnin tärkeyden. Asiakaskunnan hankkiminen koetaan haasteelliseksi.

Työssä jaksaminen ja fyysisestä hyvinvoinnista huolehtiminen

Suurin osa opiskelijoista nostaa esiin liikunnan harrastamisen sekä ergonomiasta huolehtimisen tärkeyden puhuttaessaan hyvinvoinnin lisäämisestä.

Huolehdiin siitä, että työskentelyasentoni on ergonominen: Hyvä työtuoli sekä mahdollisimman vähän kuormittavat työotteet. Pidän pieniä taukoja ja venyttelen tai muuta sellaista. Nukun ja liikun tarpeeksi.

Puolet fysioterapeuttiyrittäjistä mainitsee avoimissa kysymyksissä liikunnan olevan tärkeä voimavaroja lisäävä tekijä. Suurin osa fysioterapeuttiyrittäjistä korostaa asiakas-kohtaamisten ja hyvän työyhteisön olevan merkityksellisiä työssä jaksamisen ja työhyvinvoinnin kannalta. Opiskelijoiden vastauksissa työyhteisön merkityksellisyyttä pohdittiin vastuun jakamisen sekä taloudellisen turvallisuuden näkökulmista. Yhteisöllisyyden ajatellaan myös lisäävän työn mielekkyyttä.

7 POHDINTA

Tässä opinnäytetyössä tutkimme fysioterapeuttiopiskelijoiden näkemyksiä yrittäjyydestä, ja vertailimme niitä fysioterapiayrittäjien kokemuksiin. Opinnäytetyön tavoitteena on tuoda esille yrittäjyyden moninaisuutta ja osoittaa millaisia työelämätaitoja uudet fysioterapeutit tarvitsevat. Halusimme saada tietoa fysioterapiayrittäjyyden moninaisesta työnkuvasta ja verrata niitä valmistuvien fysioterapeuttiopiskelijoiden ajatuksiin yrittäjyydestä. Rajasimme opinnäytetyön tutkimaan fysioterapeuttiyrittäjyyteen liittyviä työelämätaitoja, sillä fysioterapeuteista suurin osa toimii ammatinharjoittajana. Opinnäytetyöllä on yhteys Valte-hankkeeseen (2017), jonka tarkoituksena on lisätä opiskelijoiden tietoisuutta työelämän moninaisuudesta, muuttuvan työelämän vaatimuksista sekä työhyvinvoinnin eri osa-alueista.

Tämän tutkimuksen perusteella fysioterapeuttiopiskelijoiden näkemykset yrittäjyydestä ovat kattavat. Opiskelijoiden vastausten pohjalta tehty kyselylomake yrittäjille antaa osviittaa siitä, kuinka laajasti ja paikkansapitävästi opiskelijat osasivat yrittäjyyttä pohtia. Opiskelijoiden käsitys yrittäjyydestä on suhteellisen realistinen. Tämän tutkimuksen puitteissa ei voida tehdä johtopäätöstä siitä ymmärtävätkö opiskelijat yrittäjyyden laajuuden käytännössä. Tutkimus ei vastaa siihen, ovatko opiskelijat valmiina yrittäjyyteen käytännön tasolla, tarkoittaen esimerkiksi juridiikkaan, talouteen sekä markkinointiin liittyvää osaamista. Valmistuvien opiskelijoiden vastuulle jää ammattiin kuulumattomien työtehtävien käytännön osaamisen saavuttaminen. Voidaan kuitenkin todeta opiskelijoiden olevan teoriassa valmiina yrittäjyyteen, jos asiaa tarkastellaan siitä näkökulmasta mitä opiskelijat tiedostavat yrittäjyyteen kuuluviksi tehtäviksi.

Osasta opiskelijoiden vastauksista oli tulkittavissa negatiivinen suhtautuminen yrittäjyyttä kohtaan. Ammattiin kuulumattomien työtehtävien pohdittiin olevan vaikea hallita ja yrittäjän ammatin ajateltiin olevan raskas. Epäuskoisuutta ilmeni myös taloudellisessa pärjäämisessä. Kun jopa 80% fysioterapiapalveluista tuotetaan yksityisellä sektorilla, olisi kenties korkea aika tarkastella, kuinka ammattikorkeakoulu voisi osaltaan lisätä opiskelijoiden itsevarmuutta ja innostuneisuutta yrittäjäksi ryhtymisen suhteen. Koemme, että työhyvinvoinnin keinoja ja niihin liittyviä käsitteitä, kuten työn muotoilu, työn imu sekä työn ilo, tulisi käsitellä koulutuksen varrella. Käsitteiden käytännön merkityksen ymmärtäminen helpottaisi selviytymään ammattiin siirtymiseen liittyvien epävarmuustekijöiden

keskellä. Olemme itse kokeneet käsitteiden ymmärtämisen auttavan työhyvinvointiin vaikuttavien keinojen löytämisessä. Lisäksi hahmotamme nyt käsitteiden takana olevan yhteiskunnallisen merkityksen ja syyn, miksi käsitteet ovat yhä enenevässä määrin esillä puhuttaessa työhyvinvoinnista.

Tutkimustulosten perusteella voidaan todeta lisäkouluttautumisen olevan merkittävin työn imua lisäävä tekijä. Nämä tulokset puoltavat jo aiempia sitaatteja siitä, että ihmisellä on luontainen tarve uuden oppimiseen sekä halu kehittyä. Fysioterapeuttiyrittäjien avoimista vastauksista ilmenee, että kollektiivinen imu on merkittävä tekijä voimavarojen lisääntymisen kannalta. Tästä voidaan päätellä vuorovaikutustaitojen olevan yksi merkittävä työelämätaito, sillä työntekijät, jotka omaavat hyvät vuorovaikutustaidot, muodostavat hyvän ryhmähengen. Lantta (2015) pohtii artikkelissaan Vuorovaikutukset työelämässä, miten vuorovaikutustaitoja voidaan opettaa koulussa, sillä työelämässä niiden merkitys korostuu entisestään. Esimerkiksi mobiilityön lisääntyminen ei poista vuorovaikutustaitojen merkitystä, vaan korostaa tarvetta ymmärtää, että vuorovaikutus tapahtuu yhä ihmisten välillä, ei ihmisen ja laitteen välillä.

Molempien kohderyhmien vastauksista nousee selkeästi esille työn muotoilun merkitys. Demerouti, Bakker ja Gevers (2015,88) käsittelevät tutkimuksessaan työn muotoilua (job crafting) kolmen eri tason kautta. Näitä ovat työtehtävien mukauttaminen, kognitiivisten taitojen haastaminen sekä työyhteisössä toimiminen. Käsittelemme mukaan juurikin työtehtävien mukauttaminen on yksi merkittävimmistä tekijöistä valitessa yrittäjyys työllistymisen muotona, sillä yrittäjyyden antama vapaus mahdollistaa työtehtävien sisältöön vaikuttamisen laajemmin suhteessa palkkatyöhön. Opinnäytetyön aineistossa nousee esille myös joidenkin työtehtävien ulkoistaminen. Onko jonkin epämiellyttävän työtehtävän ulkoistaminen työn muotoilua? Miten yrittäjät, joilla ei ole mahdollista ulkoistaa työtehtäviä, onnistuvat säilyttämään työn imun ja muokkaamaan ammattiin kuulumattomia työtehtäviä? Aineiston perusteella ammattiin kuulumattomat työtehtävät ovat ainakin jokseenkin kuormittavia. Aihe vaatii jatkotutkimusta. Tässä opinnäytetyössä selvitimme mitä nämä ammatin ydintehtävien ulkopuoliset tehtävät ovat, emmekä keskittyneet selvittämään niihin liittyviä työhyvinvointia edistäviä keinoja.

7.1 Opinnäytetyön luotettavuus

Kvalitatiiviseen eli laadulliseen tutkimukseen liittyvät tietyt kriteerit. Tutkimuksen on oltava uskottava. Tutkimustulosten on oltava selkeästi kuvattuna, jotta lukijalle ei jää epäselväksi, miten tutkija on analyysinsa tehnyt. On myös kuvattava mitkä ovat tutkimuksen vahvuudet ja rajoitukset. Aineiston uskottavuutta pitää pystyä tarkastelemaan tutkijan lisäämien taulukoiden ja liitteiden kautta, joissa analyysin etenemistä on avattu. (Kankkunen & Vehviläinen-Julkunen 2009, 159–160.)

Opinnäytetyön uskottavuutta lisää tutkijoiden omien ennakkoluulon tiedostaminen, jolloin tutkittavaa ilmiötä ollaan tarkasteltu mahdollisimman avoimesti. Tuloksiin vaikuttavat kuitenkin tutkijoiden henkilökohtainen tapa tulkita laadullista aineistoa. Tulokset todennäköisesti muuttuisivat, mikäli tutkijoina toimisivat eri henkilöt. Suorien lainausten avulla lukijalle annetaan mahdollisuus arvioida tuloksista tehtyjä päätelmiä.

Laadullisen tutkimuksen siirrettävyys tulee varmistaa tutkimuskontekstin huolellisella kuvaamisella. Tutkimuksesta tulee käydä ilmi tutkimukseen osallistujien valintakriteerit, aineiston keruu- sekä analyysimenetelmät. Suoria lainauksia käytettäessä voidaan lisätä laadullisen tutkimuksen luotettavuutta, mutta tällöin tulee varmistaa, ettei henkilöä ole niistä tunnistettavissa. Lainauksen muuttaminen yleiskielelle on suositeltavaa, mikä lisää anonyymiteetin varmistumisen. (Kankkunen & Vehviläinen – Julkunen 2009, 176–180.)

Siirrettävyys on varmistettu kuvaamalla aineistonkeruumenetelmät sekä tulosten analysointimenetelmät huolellisesti. Myös tutkimukseen osallistujien valintakriteerit on perusteltu. Siirrettävyys on huomioitu lisäämällä tekstiin suoria lainauksia avointenkysymysten vastauksista. Lainaukset on myös muutettu yleiskielelle anonyymiteetin turvaamiseksi.

Tutkimuksen toistettavuus –kriteeristä on käyty paljon keskustelua. Tehtäessä tutkimus uudestaan tulisi siitä saada käytännössä samat tulokset kuin ensimmäisellä kerralla, mutta tutkimusta toistettaessa osallistujat olisivat jo toista kertaa haastattelukysymysten äärellä, mikä todennäköisesti vaikuttaisi vastauksiin. (Kananen 2008, 126–127.) Toistettavuus on kuitenkin pyritty mahdollisuuksien mukaan huomioimaan, ja opinnäytetyön liitteisiin on lisätty opiskelijoiden avoin kysymys. Myös yrittäjille lähetetyn kyselylomakkeen kysymykset, vastaukset sekä vastaajien määrä käyvät ilmi liitteestä. Opinnäytetyössä on selitetty millä analyysikeinolla opiskelijaryhmän vastauksista muodostetut teemat on saatu. Lisäksi liitteistä löytyy tarkempi kuvaus niistä vastausten piirteistä, jotka ovat johdaneet tiettyihin tyypeihin ja teemoihin.

Opinnäytetyön luotettavuutta olisi lisännyt suurempi vastausprosentti. Mikäli ensimmäisen delfi-kierroksen vastausprosentti olisi ollut suurempi, olisivat toisen kierroksen kysymykset olleet laajempia ja moninaisempia, ja täten ilmiötä oltaisiin voitu tarkastella entistä laajemmin. Delfi-menetelmän käyttö soveltuvien osin on mietityttänyt ja aiheuttanut epävarmuutta erityisesti opinnäytetyöprosessin alkuvaiheessa. Olemme esimerkiksi joutuneet muistuttamaan itseämme siitä, ettei tässä opinnäytetyössä ole tarpeen etsiä ryhmien välistä konsensusta. Lisäksi olemme kokeneet haasteelliseksi analysoida molempien kohderyhmien tuloksia toisen delfi-kierroksen tulosten perusteella. Opinnäytetyöprosessin lopussa olemme sitä mieltä, että menetelmän käyttö soveltuvien osin on sopiva tähän opinnäytetyöhön, ja epävarmuuteen on vaikuttanut ensimmäinen kertamme kyseisen menetelmän parissa.

7.2 Opinnäytetyön eettisyys

Tutkimuksen eettisyys on pohjana kaikelle tieteelliselle toiminnalle. Tutkimusetiikka luokitellaan yleensä normatiiviseksi etiikaksi, jonka tarkoituksena on vastata kysymykseen, siitä mitä ovat ne säännöt joita tutkimuksessa tulee noudattaa. Suomessa tutkimuksen eettisyyttä ohjaa Helsingin julistus, joka on kansainvälisesti hyväksytty tutkimusetiikan ohjeistus (Kankkunen & Vehviläinen- Julkunen 2013, 211-212).

Tässä tutkimuksessa on otettu huomioon eettiset periaatteet. Tutkimusaihe on yhteiskunnallisesti merkittävä sen ajankohtaisuuden vuoksi. Kohderyhmältä on kysytty etukäteen suostumusta tutkimukseen osallistumisesta, eikä vastauksia ole luovutettu ulkopuolisille. Sekä sähköinen, että paperiaineisto säilytetään turvallisesti, kunnes opinnäytetyö luovutetaan julkaistavaksi. Tämän jälkeen aineistot hävitetään turvallisesti. Anonymiteetti on turvattu kaikissa aineistonkeruun vaiheissa. Kaikissa opinnäytetyössä käytettävissä lomakkeissa on käytetty neutraalia kieltä, joka ei painosta kohderyhmän jäsentä vastaamaan. Opinnäytetyön lähteet on valittu kriittisesti ja lähteitä on valikoitu useista eri lähdeyypeistä, kuten kirjoista, sähköisistä lähteistä sekä tietokannoista. Arvioimme lähteen luotettavuutta julkaisun ajankohdan, julkaisijan arvovallan sekä tunnettavuuden perusteella.

Tämä opinnäytetyö on vain pintaraapaisu tärkeästä ja ajankohtaisesta aiheesta. Lisätutkimusta tarvitaan, jotta yrittäjiksi ryhtyville fysioterapeuteille voidaan tarjota työkaluja työelämätaitojen kehittämiseksi ja työn hallitsemiseksi. Tutkimusta olisi tarpeen tehdä laajemmalla aineistolla, jotta käsittelemistämme aiheista ja kysymyksistä saataisiin enemmän mielipiteitä ja kokemuksia. Tällöin voitaisiin saada käsitys siitä, minkälaiset toimet esimerkiksi koulutuksen muokkaamisessa hyödyttäisivät laajempaa joukkoa.

LÄHTEET

- Aarnikoivu, H. 2010. Työelämätaidot – menesty ja voi hyvin. Alma Talent Oy 2010. Sähköinen kirja: International Standard Book Number (ISBN) 978-952-63-2846-1. Saatavissa myös: <https://verkkokirjahylly-almatalent-fi.ezproxy.turkuamk.fi/teos/BA%BBXA%BFBCXIBA#kohta:4>
- Demerouti, E.; Bakker, A.B. & Gevers, J.M.B. 2015. Job crafting and extra-role behavior: The role of work engagement and flourishing. *Journal of Vocational Behavior* 91 (2015) 87–96.
- Dufva, M.; Halonen, M.; Kari, M.; Koivisto, T.; Koivisto, R. & Myllyoja, J. 2017. Kohti jaettua ymmärrystä työn tulevaisuudesta. Valtioneuvoston kanslia. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 33/2017. Saatavissa myös: http://tietokayttoon.fi/documents/10616/3866814/33_kohti-jaettua-ymmarrysta-tyon-tulevaisuudesta.pdf/61a65884-3d8e-46ae-adce-dba625067df5?version=1.0
- Ekroos, V. & Partanen, I. 2006. Terveyspalvelut. Toimialaraportti ennakoi liiketoimintaympäristön muutoksia. Toimialaraporttisarja. Kauppa- ja Teollisuusministeriö. Työ- ja elinkeinokeskus. Saatavissa myös: http://www.temtoimialapalvelu.fi/files/2164/Terveyspalvelut_maaliskuu_2006.pdf
- Hakanen, J. 2009. Työn imun arviointimenetelmä. Helsinki: Työterveyslaitos. International Standard Book Number (ISBN) 978-951-802-934-5.
- Hartman, S. 2011. Terveyspalvelut. Näkemyksestä menestystä. Toimialaraportti ennakoi liiketoimintaympäristön muutoksia. Toimialaraporttisarja. Työ- ja elinkeinoministeriö. Saatavissa myös: http://www.temtoimialapalvelu.fi/files/2165/Terveyspalvelut_joulukuu_2011.pdf
- Hirsjärvi, S.; Remes, P. & Sajavaara, P. 2009. Tutki ja kirjoita. 15., uudistettu painos. Helsinki: Tammi.
- Hurttila, S. 2006. Porin kaupungin ikääntyvien työntekijöiden työnilon edistäminen. Pro Gradu – tutkielma. Tampereen yliopisto. Johtamistieteiden laitos / Kauppakorkeakoulu, yrityksen hallinto.
- Hyrkkänen, U. & Vartiainen, M. 2005. Mobiili työ ja hyvinvointi. Työpoliittinen tutkimus. Työministeriö. International Standard Book Number (ISBN) 951-735-982-9.
- Kananen, J. 2008. Kvali, Kvalitatiivisen tutkimuksen teoria ja käytänteet. Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisuja – sarja. Jyväskylän yliopistopaino.
- Kangas, H. 2004. Fysioterapeuttien täydennyskoulutussuositus. Suomen Fysioterapeuttiliitto. Viitattu 29.7.2017. <https://www.suomenfysioterapeutit.fi/> > materiaalisalkku > fysioterapia ammattina > fysioterapeutin koulutus > täydennyskoulutussuositus.

- Kangas, M. & Pohjanen, J. 2014. Fysioterapeutin työn tulevaisuuden haasteet yksityisellä sektorilla. Opinnäytetyö. Oulu: Oulun Ammattikorkeakoulu. Fysioterapian koulutusohjelma.
- Kankkunen, P. & Vehviläinen – Julkunen, K. 2009. Tutkimus hoitotieteessä. Helsinki: WSOY pro Oy
- Kankkunen, P & Vehviläinen-Julkunen, K. 2013. Tutkimus hoitotieteessä. Helsinki: Sanoma Pro Oy.
- Karjalainen, E. 2016. Vuoden fysioterapiayrityksen johtaja: "Alan pienyrittäjistä tulossa suurten torppareita". Viitattu 15.8.2017. Saatavissa: <https://yle.fi/uutiset/3-9268360>.
- Kettunen, R. 2006. Sosiaalialan toimialaraportti 18/2006. Kauppa- ja teollisuusministeriön julkaisu. Viitattu 2.6.2017. Saatavissa myös: http://www.temtoimialapalvelu.fi/files/2158/Sosiaalipalvelut_joulukuu_2006.pdf
- Lantta. 2015. Vuorovaikutustaidot työelämässä. Lantinen.lamk.fi. Home > hyvinvointi ja uudistava kasvu > vuorovaikutustaidot työelämässä.
- Lyons, P. 2008. The crafting of jobs and individual differences. J Bus Psychol (2008) 23:25–36. Published online: 8 April 2008 © Springer Science+Business Media, LLC 2008.
- Manka, M-L. 2012. Työnilo. Kolmas painos. Alma Talent Oy. Sähköinen kirja. International Standard Book Number (ISBN): 978-952-63-1696-3. Viitattu 6.8.2017. Saatavissa myös: [https://verkkokirjahylly-almatalent-fi.ezproxy.turkuamk.fi/teos/BAFBEXGTFF#kohta:TY\(\(d6\)NILO\(\(20](https://verkkokirjahylly-almatalent-fi.ezproxy.turkuamk.fi/teos/BAFBEXGTFF#kohta:TY((d6)NILO((20)
- Metsämuuronen, J. 1998. Reliability of Delphi Technique. (Editet by K. Mäkelä & K. Heinonen). The Anticipation Methods and Practices. Ministry of Labour Finland 11/1998 no 16. Helsinki. National board of Education.
- Nurmenniemi, H. 2013. Palkkatyöstä yrittäjäksi. Sosiaali- ja terveysalalla toimivien yrittäjien ajattelutavan muutoksista. Jyväskylä Studies in Business and Economics 122. Jyväskylän yliopisto. International Standard Book Number (ISBN): 978-951-39-5128-3 (PDF).
- Paavola, O. 2012. Työelämä 2030. Savon sanomat. Viitattu 5.8.2017. Saatavissa myös: <http://www.savonsanomat.fi/paakirjoitukset/Ty%C3%B6el%C3%A4m%C3%A4-2030/398260>
- Rautajärvi, H. 2015. Jobcrafting – Tuunaa työsi. Viitattu 15.8.2017. <https://heltti.fi/> > heltti > ajankohtaista > sivu 4. > Jobcrafting – Tuunaa työsi.
- Rissanen, S. & Karhunen, S. 2004. Hoivayrittäjien käsitykset yrittäjäkoulutuksesta, teoksessa Rissanen, S, & Sinkkonen, S. (toim.) Hoivayrittäjyys. PS-kustannus, Jyväskylä.

Sjögren, T.; von Hedenberg, L.; Parikka, E.; Valkeinen, H.; Heikkinen, A. & Piirainen, A. 2015. Mitä fysioterapian ydinosaaminen on tutkimustiedon valossa? *Fysioterapia* 7/15, 27–32.

Suomen Fysioterapeutit. 2017a. Fysioterapeutti yrittäjänä. Viitattu 15.4.2017. <https://www.suomenfysioterapeutit.fi/> > fysioterapeutti ammattina > fysioterapeutti yrittäjänä.

Suomen Fysioterapeutit. 2017b. Yrittäjänä. Viitattu 15.4.2017. <https://www.suomenfysioterapeutit.fi/> > fysioterapeutti ammattina > opiskelijan tietopaketti > yrittäjänä.

Suomen Fysioterapeutit. 2017c. Fysioterapeuttikoulutus. Viitattu 19.4.2017. <https://www.suomenfysioterapeutit.fi/> > fysioterapia ammattina > fysioterapia ja fysioterapeutti.

Suomen Fysioterapeutit. 2017d. Fysioterapia ja fysioterapeuttikoulutus muutoksessa. Viitattu 19.4.2017. <https://www.suomenfysioterapeutit.fi/> > fysioterapia ammattina > fysioterapeutin ydinosaaminen > ala muutoksessa

Suomen Fysioterapeutit. 2017e. Fysioterapeutin ydinosaaminen. Viitattu 15.4.2017. <https://www.suomenfysioterapeutit.fi/> > fysioterapeutti ammattina > fysioterapeutin ydinosaaminen.

Suomen Fysioterapeutit. 2016. Soten palveluseteli jättää liikaa vastuuta asiakkaalle. Viitattu 28.7.2017.

Suomen Fysioterapeutit. 2015. Suoraan fysioterapeutin vastaanotolle. Viitattu 27.7.2017. <https://www.suomenfysioterapeutit.fi/> > Fysioterapia-lehti > Arkistolehdet 2015 > 6/2015 > Suoraan fysioterapeutin vastaanotolle.

Terveiden ja hyvinvoinninlaitos. 2017. Ajankohtaista. Viitattu 10.8.2017. <http://www.thl.fi/> > Aiheet > Sote-uudistus > Ajankohtaista.

Tehy. 2017. Tehyn näkemyksiä kuntoutuksesta sote-uudistuksessa. Viitattu 15.8.2017. Saatavissa: https://www.tehy.fi/fi/system/files/mfiles/muu_dokumentti/tehy_nakemyksia_kuntoutuksesta_osana_sotea_id_8267.pdf.

Tilastokeskus. 2016. Yrittäjä. Viitattu 28.11.2016. <http://www.tilastokeskus.fi/> > Tietoa tilastoista > Käsitteet > Y > Yrittäjä.

Turun yliopisto. 2016. Suomeen luodaan työelämävalmiuksien koulutuspaketti. Viitattu 10.11.2016. www.utu.fi > Ajankohtaista > Uutiset > Suomeen luodaan työelämävalmiuksien koulutuspaketti.

Työterveyslaitos. 2017a. Stressi ja työuupumus. Viitattu 28.11.2016. <https://www.ttl.fi/> > Työkykyinen työntekijä > stressi ja työuupumus.

Työterveyslaitos 2017b. Työhyvinvointi. Viitattu 29.11.2016. <https://www.ttl.fi/> > toimiva työhy-
teisö> työhyvinvointi.

Työterveyslaitos 2017c. Työn imu. Viitattu 5.7.2017. <https://www.ttl.fi/> > Työkykyinen työntekijä >
Työn imu.

Työterveyslaitos 2017d. Työn tuunaajan inspiraatiokirja. Viitattu 15.8.2017. <https://www.ttl.fi/> >
julkaisut > oppaat > sivu 2/2 > työn tuunaajan inspiraatiokirja.

Valte-hanke. 2017. Viitattu 17.8.2017. www.valte.utu.fi > valte.

Valtioneuvoston Kanslia. 2015. Ratkaisujen Suomi. Pääministeri Juha Sipilän hallituksen strate-
ginen ohjelma 29.5.2015. Hallituksen julkaisusarja 10/2015. Helsinki: Edita Prima.

Viljamaa, L. VTK. Moisio, J. HT. 2015. Yrittäjyyden ja yrittäjämäisen asenteen tukeminen suoma-
laisissa korkeakouluissa. Opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä
2015:17. Opetus- ja kulttuuriministeriö. Korkeakoulu- ja tiedepolitiikan osasto.

Virtuaaliammattikorkeakoulu, 2007. Delfoi-menetelmä. Viitattu 17.8.2017. Saatavissa myös:
[http://www2.amk.fi/digma.fi/www.amk.fi/opintojak-
sot/0709019/1193463890749/1193464144782/1194348561062/1194356475263.html](http://www2.amk.fi/digma.fi/www.amk.fi/opintojak-
sot/0709019/1193463890749/1193464144782/1194348561062/1194356475263.html)

Yrittäjät, 2017. Yrittäjyys kiinnostaa – uusien yritysten määrä kasvoi viime vuonna. Viitattu
1.8.2017. <https://www.yrittajat.fi> > ajankohtaista > yrittäjäsanomien uutiset > uusien yritysten
määrä kasvoi viime vuonna.

Avoin kysymys opiskelijoille

Hei! Kuvittele, että valmistumisestasi on nyt kulunut noin vuosi ja olet sen ajan toiminut fysioterapeuttiyrittäjänä omassa yrityksessäsi tai harjoittanut alaa omalla toiminimellä. Kuvaile, mitä yrittäjänä toiminen on, mitä työpäivät pitävät sisällään.

Käytä näitä kysymyksiä vastauksen tukena:

- Mitä fysioterapeutin ammattiin ”kuulumattomia” työtehtäviä Sinulla on?
- Mitä haasteita yrittäjänä toiminen tuo eteesi?
- Miten huolehdit työhyvinvoinnistasasi yrittäjänä?
- Mikä työssäsi mahdollisesti kuormittaa ja mitkä tekijät puolestaan lisäävät voimavarojasi?

SUKUPUOLI

Mies _____

Nainen _____

IKÄ

_____

OLETKO HARKINNUT YRITTÄJYYTTÄ TYÖLLISTYMISEN MUOTONA?

Kyllä _____

En _____

En osaa sanoa _____

Opiskelijoiden vastaukset ja niiden analysointi

Tässä liitteessä annamme esimerkkejä siitä, millaisista aineiston piirteistä teemat ja tyypit ovat muodostuneet. Kaikki listatut ilmaisut esiintyvät opiskelijoiden vastauksissa. Samankaltaiset ilmaisut on kategorioitu teemaksi, joka näkyy listan alapuolella olevan viivan alla. Samankaltaiset teemat sekä laatu- ja asiayhteydet teemoihin johtavissa ilmaisuissa ovat yhdessä muodostaneet tyypin. Poikkeuksena tästä rakenteesta on hyvinvointia lisäävät sekä vähentävät tekijät, jotka on selitetty liitteen kolmannella sivulla.

<ul style="list-style-type: none"> • Erialaisten tavaroiden tilaaminen alihankkijoilta • Terapiavälineistön hankkiminen • Ammatti- atk- ja ohjelmistovälineistön hankinta • Myytävien terveystuotteiden tilauskannan ylläpito • Terapiahuoneen tarvikkeet • Myytävät tuotteet
Hankinnat

<ul style="list-style-type: none"> • Yrityksen talouteen, hallintoon ja verotukseen liittyvät paperityöt • Kirjanpidosta ja muista talouspuolen asioista huolehtiminen • Erinäiset maksut ja laskutukset • Talouspuolen asiat kuten yrityksen kirjanpito ja laskutus • Liiketalouden hoitaminen
Hallinnon hoitaminen

<ul style="list-style-type: none"> • Asiakkaiden viihtyvyydestä huolehtiminen ja tilojen sisustaminen • Toimipisteen siivous ja muu kiinteistöhuolto • Toimipisteen vuokraaminen • Huoneiston vuokraaminen ammatin harjoittamiseksi • Työtilan ostaminen tai vuokraaminen • Toimipaikan siisteydestä huolehtiminen • Työympäristön siisteys ja viihtyvyys
Toimitilojen hankinta ja järjestäminen

Tyyppi: Välttämättömät tekijät, jotka mahdollistavat fysioterapiayrittäjyyden

<ul style="list-style-type: none"> • Yhteistyön tekeminen ja suunnitteleminen erilaisten toimijoiden kanssa, esimerkiksi muiden yritysten ja julkisten toimijoiden kanssa • Itsensä jatkuva kehittäminen ja toiminnan monipuolistaminen • Yhteistyökumppanien, mahdollisten sponsorien hankkiminen • Yhteistyösopimusten sopiminen esimerkiksi palvelutalojen, urheiluseurojen tai työterveyspalveluiden kanssa • Kotikäyntien tekeminen ja ryhmien vetäminen • Toiminnan laajentaminen ja tilojen hankkiminen esimerkiksi ryhmänohjauksille
Toiminnan monipuolistaminen

<ul style="list-style-type: none"> • Mainonta ja asiakkaiden löytäminen • Asiakaskunnan luominen • Sosiaalisen median käyttö mainonnassa. • Erytisoaamisen mainostaminen, esimerkiksi tules-osaaminen • Erytisoaaminen saattaa kasvattaa asiakaskuntaa • Verkostoituminen ja yrityksen markkinointi • Osaamisen kehittäminen mainonnassa • Alan kilpailu edellyttää markkinointia asiakkaiden saamiseksi
Markkinointi ja mainonta

<ul style="list-style-type: none"> • Ajankäytön sekä tehokkuuden maksimointi siten, ettei itseään rasita liikaa • Tasapainoilu sopivan asiakasmäärän pitämiseksi, jotta kassavirta on riittävä, mutta jäisi aikaa hoitaa työ kunnolla. • Asiakaskunnan vakioituminen • Ilta-aikojen tarjoaminen työikäisille asiakkaille • Runsas asiakaskunta kasvattaa paljon työmäärää, mutta myös omaa palkkaa • Toiminnan sujuvuus ja firman tuottavuus • Erytisoaaminen tuo asiakkaita
Voiton tavoittelu

Tyyppi: Yrityksen kannattavuutta lisäävät tekijät

<ul style="list-style-type: none"> • Yrityksen verkkosivujen ylläpito
Yrityksen verkkosivut

<ul style="list-style-type: none"> • Verkkomainonta • Aktiivisuus sosiaalisessa mediassa
Sosiaalisen median käyttö

<ul style="list-style-type: none"> • Kirjaamistyöt • Palautteiden kirjoittaminen • Sähköposti • Sähköinen kalenteri • Työpuhelin
ATK-ohjelmistojen käyttö

Tyyppi: Virtuaaliset työtilat

VOIMAVARAT: Lisääviä ja vähentäviä tekijöitä tulee ilmi muihin teemoihin liitetystä ilmaisuista. Olennaista tässä tyypissä on, että opiskelijat ovat ottaneet huomioon laajasti erilaisia sekä lisääviä, että vähentäviä tekijöitä. Voimavarojen kaksi teemaa ovat niitä lisäävät tekijät ja vähentävät tekijät. Emme ole kuitenkaan teemoitelleet alateemoja tarkoista tekijöistä, joita aineistosta nousee esiin siitä syystä, että kyselylomake yrittäjille pohjautuisi näihin opiskelijoiden mielipiteisiin. Voimavaroihin liittyvässä kysymyksessä emme kuitenkaan halunneet tarjota yrittäjille vastausvaihtoehtoja, vaan pitää kysymyksen avoimena. Voimavaroja lisääviä ja vähentäviä tekijöitä on käsitelty johtopäätöksissä.

- Järkevä ajanhallinta ja työpäivien suunnittelu etukäteen kiireen välttämiseksi
- Vapaa-ajan ja työajan selkeä erottaminen toisistaan
- Aikataulujen sovittaminen asiakastyön ja muiden tehtävien välillä
- Ajankäytön tehokkuuden maksimointi
- Päivien sopiva tauotus on välttämättömyys
- Ruokailulle on varattava aikaa
- Myös lomaa on osattava pitää
- Yrittäjänä pystyy itse määrittämään omaa työaikaansa ja työpanostaan
- Aikaa irtautumiseen on oltava
- Työviikko kestää noin 40 tuntia
- Työvuorosuunnittelussa jätetään aikaa lounaalle ja kirjaamiselle
- Asiakkaalle varattuun aikaan sisältyy terapiatyö, kirjaaminen ja laskutus

Ajanhallinta

- Yrityksen pyörittäminen jonkun muun kanssa lisää varmuutta, turvaa ja mielekkyyttä
- Tarpeeksi laaja sosiaalinen verkosto
- Työskentely toisen henkilön kanssa
- Kollegoiden tukiverkosto, joilta saa apua haastavissa tilanteissa
- Yrittäjyyteen vaikuttaisi suuresti mahdollinen yhtiökumppani
- Vastuun jakaminen
- Yhtiökumppanit, jotta työmäärä ei kasva liian suureksi
- Toisen ammattilaisen tuki
- Ryhmässä toimiminen ja työskentely
- Virkistystapahtumat työyhteisössä

Yhteisöllisyys

Tyyppi: Työn ilo

<ul style="list-style-type: none">
• Onnistuneet asiakastapaukset
• Asiakkaiden tyytyväisyys
• Asiakkaiden ongelmien selvittäminen ja onnistuminen
• Asiakkailta saatu kiitos auttaa jaksamaan
Asiakkaat

<ul style="list-style-type: none">
• Kiinnostus lisäkoulutuksista
• Osaamisen kehittäminen ja koulutuksissa käyminen
• Ammattikoulutukset ja verkostoitumistapahtumat ovat osa työhyvinvoinnin ylläpitämistä
Kouluttautuminen ja uuden oppiminen

<ul style="list-style-type: none">
• Työ on motivoivaa
• Halu kehittää itseä
• Työn sisältöön vaikuttaminen
• Niiden hoitomuotojen tekeminen, jotka kokee omakseen
Työskentely niiden asioiden parissa, joista eniten nauttii

Tyyppi: Työn imu

Yrittäjien vastaukset kyselyyn

Taulukko 1. Puolistrukturoidun kyselyn tulokset.

Vastaaaja: 16								
	Oletko perustanut oman yrityksen vai toimitko yrityksessä toiminimellä?	Minkälaisia hankintoja teet fysioterapiayrittäjänä?	Millaisista hallinnollisista asioista sinun/yrityksesi on huolehdittava?	Oletko / oletteko ulkoistaneet jonkin edellisistä tehtävistä?	Minkälaista toiminnan monipuolistamista fysioterapiayrittäjän on mielestäsi kannattavaa tehdä?	Kuinka monessa fyysisesti eri paikassa sijaitsevassa työtilassa työskentelet?	Minkälaisia virtuaalisia työtiloja käytät?	Koetko yrittäjänä toimimisen yksinäiseksi?
Vastausvaihtoehdot↓	1	2	3	4	5	6	7	8
1	14	16	15	14	5	4	16	8
2	1	9	13	2	6	3	15	6
3			16		6	4	16	1
4			14		0	5	12	
5			16		13			
6					10			
7								
8								
Muu	1	1	7		3	6	3	
Vastausvaihtoehdot↓	1	2	3	4	5	6	7	8
1	Olen yrityksen omistaja tai osaomistaja	Terapiavälineet	Verotus	Kyllä	Kotikäyntien tarjoaminen	Yhdessä työtilassa	Sähköposti	En koskaan
2	Teen työtä toiminimellä	Myytävät tuotteet	Yrityksen kirjanpito	Ei	Yritysassiakkaiden hankkiminen	Kahdessa - kolmessa työtilassa	Mobiililaitteita, kuten puhelin	Ajoittain
3			Laskutus		Työterveyspalveluiden tarjoaminen	Neljässä - viidessä työtilassa	Yrityksen verkkosivut	Useimmiten
4			Toimitilojen puhtaanapito ja siisteys		Ryhmäohjausten ja -tuntien tarjoaminen	Yli viidessä työtilassa	Ajanvarausjärjestelmät	
5			Markkinointi ja mainonta		Lisäkouluttautuminen ja ammattitaidon kehittäminen			
6					Ilta-aikojen tarjoaminen			
7								
8								
Muu					Muu			

(jatkuu)

Taulukko 1 (jatkuu).

Vastaaaja: 16							
	Millaista yhteisöllisyyttä koet toimiessasi yrittäjänä?	Mitkä tekijät koet työssäsi erityisen motivoivina ja voimaannuttavina?	Millaisin keinoin vaikutat ajanhallintaan?	Minkä tekijöiden koet lisäävän voimavarojasi ja työssä jaksamistasi?	Minkä tekijöiden koet vähentävän voimavarjoasi ja työssä jaksamistasi?	Onko fysioterapeutin koulutus antanut riittävät eväät yrittäjänä toimimiseen?	Mitä työelämätaitoja/yritystäjyteen liittyviä taitoja olisit toivonut fysioterapeutin koulutusohjelman sisältävän?
Vastausvaihtoehdot↓	9	10	11	12	13	14	15
1	12	7	6			0	
2	7	1	1			8	
3		7	2			8	
4		10	5				
5		8	4				
6		5	2				
7			10				
8			7				
Muu							
Vastausvaihtoehdot↓	9	10	11	12	13	14	15
1	Työyhteisön tuki (en ole ainoa toimihenkilö tai fysioterapeutti yrityksessä)	Asiakkaiden tilan kohentuminen	En vie töitä kotiin			Kyllä	
2	Muiden fysioterapeuttien tuki	Asiakastapausten pohtiminen vapaa-ajalla ja uusien ratkaisujen keksiminen	Laskuttaminen ja kirjaaminen tapahtuvat asiakkaalle varatun ajan sisällä			Ei	
3		Asiakkailta saatu kiitos ja palaute	Rajoitan työviikkoni keston noin 40 tuntiin			Ei, mutta se ei ole vaikuttanut yritystäjyteeni / yrittäjänä toimimiseen	
4		Lisäkouluttautuminen ja uuden oppiminen	Työn tauottaminen ja riittävän lounastauon pitäminen				
5		Vapaus työskennellä niiden asioiden parissa, joista eniten nautin	Olen ulkoistanut osan/kaikki yrityksen hallinnollisista työtehtävistä				
6		Vapaus vaikuttaa työaikoihin	Pidän sopivan määrän asiakkaita / En haali asiakkaita liikaa				
7			Aikataulutun työaikani itselleni sopivaksi				
8			Pidän kiinni vuosilomista				
Muu							